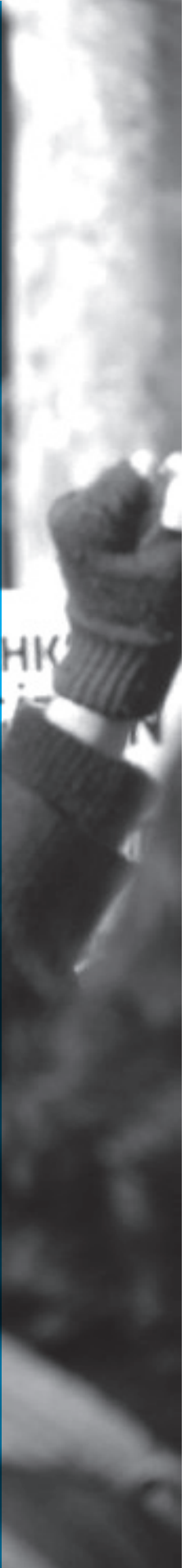

HAYIR,

Gitmiyoruz!
Barıştan Yana
Bilim için
Dayanışmaya
Devam Ediyoruz!

İÇİN- DE- Kİ- LER

KESK'in SESİ / ÖZEL SAYISI / MART'17

Sahibi

Lami ÖZGEN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İlhan Yiğit

Adres

Selânik2 Cad.44/1

Kızılay/ANKARA

www.kesk.org.tr

Tel: 0312 436 71 11

Faks: 0312 436 74 70

Tasarım ve Editör

Semahi AYDIN

Ön Hazırlık

OnAda Tanıtım Basım

0312 80 302 80

www.onada.com.tr

Baskı

4-5

Yayına Hazırlayanların Önsözü

7-8

Ne Yapmalı Sorusuna Azıcık Bir Cevap

"Ali Çeliksöz"

9-10

İşleri Zor, Benden Söylenmesi

"Ali Rıza Güngen"

11-13

Bildiriye İmza Atmasaydım Veya Bizim Büyük Çaresizliğimiz

"Ali Ekber Doğan"

14-16

Bilimsel Özgürlük İle Biat Kültürü Arasında Bir Mücadele Alanı:
Ankara Üniversitesi

17-21

Bu Hal, Şu Hal, Ohal Değil; Yükselen Sistemik Kötülük

"Canani Kaygusuz"

22

Yalnız Değiliz

"Duygu Abbasoğlu"

23-25

Barış İçin Bildiri Özgürlüğü

"Güven Bakirezer"

26-27

Bir İmzanın Kısa Öyküsü

"Kuvvet Lordoğlu"

28-29

İnsan Olmak İçin Çaba Göstermek Gerek

"Mehmet Ruhi Demiray"

31-34

Savunmamdır

"Mustafa Şener"

35

Barışa Ezgiler

"Ozan Devrim Yay"

36-37

Bizim Hikayemiz: Yurttaşların Yaşam Hakkı Mı ? Özlük Hakkımız Mı?

"Onur Hamzaoglu"

38-40

Sağlıklı Bir Toplumun Zorunlu Ve Vazgeçilmez Koşulu: Barış

"Özlem Özkan"

42-44

Barışı Savunmak Gerekir

"Serdar Çağırğa"

45-48

Kasırgadan Sonra

"Yücel Demirer"

ÖNSÖZ YERİNE...

Dünya’da ve Türkiye’de akademi; yaşanan tüm darbelerin he-definde olmuştur. Çünkü akademi susturulmalı, faşizmin ideolojik besleyicisi, destekçisi ve kürsüsü olmalıdır! Franco’sundan, Hitler’i-ne, Mussolini’sinden, Pinoche’si-ne tüm diktatörlerin fikir, bilim ve kitap düşmanlığı kişisel olmayıp faşizmin aydınlığa ve özgür dü-şünceye olan düşmanlığındandır. Eleştirel ve sorgulayıcı düşüncenin toplumda yayılmasında sonlarını görürler. Ömürlerinin uzunluğu için karanlığı büyötmeye çalışırlar.

Bizler, ölkede olan bitenlere, iktidarların uyguladığı politikalara itiraz ettikçe, pozitif çözüm öneri-leri sundukça, bizler konuştukça, yazdıkça, söyledikçe, ürettikçe kor-ku imparatorluğunun yıkılacağını, ablukanın dağılacağını biliyorlar. O yüzden can damarımızdan vurma-ya çalışıyorlar. Sesimizi, sözümüzü kısma-ya, kesmeye çalışıyorlar.

Yazılmamış kitapları bile toplat-ınların başlattığı 15 Temmuz dar-be girişimi sonrası kendi darbesini hayata geçiren AKP, tıpkı Cemaat gibi, düşünce ve ifade özgürlüğü-ne savaş açarak darbecilerin izle-diği tüm yol ve yöntemleri hayata geçirmeye çalışıyor.

Son KHK ile akademilerin siya-set bilimi ve kültür sanat bölümleri saldırıların hedefi oldu. Çünkü faşizm bilime, sanata ve kültüre düşmandır.

12 Eylül’de panzerlerin tuttuğu akademinin kapıları bu kez onlarca toma, yüzlerce çevik kuvvet ve sa-yısını bilemediğimiz sivil güvenlik güçleri tarafından ablukaya alın-mış durumda. Kışlaların etrafında dahi bu denli güvenlik tedbirinin alınmadığı ortadadır.

12 Eylül generallerinin kurduğu, bir darbe ürünü olan YÖK’ü orta-dan kaldırmak bir yana, Emniyetin bir kolu haline getiren AKP, “öl-kemizde daha fazla kan akmasın, çocuklarımız ölmesin, sorunlar barışçıl ve demokratik yollardan çözülsün” diyen ve bu içerikte dek-larasyon yayınlayan, fikrini beyan eden yüzlerce onurlu ve dürüst akademisyeni üniversitelerden uzaklaştırdı, ihraç etti.

İhraç edilen akademisyenlerin çoğunun sendikamız EĞİTİM SEN ve SES üyesi olması tesadüf de-ğildir. Konfederasyonumuza yö-nelik sistematik saldırının bir par-çası olarak yüzlerce akademisyen arkadaşımız hukuksuz, tüm temel haklar ve uluslararası sözleşme-ler ayaklar altına alınarak ihraç edilmiştir.

Faşizmin önünde ilik ilikleme-yen, her ne pahasına olursa olsun barışta ısrar eden, özgür düşün-cenin, bilimsel ve laik eğitimin mücadelesini veren, sendikal ör-gütlenme hakkına sahip çıkan, aka-deminin onurunu koruyan, birey-sel menfaatler peşinde koşmayan akademisyenlerimizin mücadelesi iktidarın korkulu rüyası olmuştur.

İstiyorlar ki, eleştiren, sorgula-yan, biat etmeyen düşünce halkla-rımıza ulaşmasın. ULAŞACAK!

İşte bu nedenle, Konfederas-yonumuzun yayın organı KESK’İN SESİ’nin bu sayısını ihraç edilen akademisyenlerimizin çok değerli yazılarına, duygularına, paylaşımlarına açtık. Arkadaşlarımızı kür-sülerinden, akademiden atarak, öğrencilerinden kopararak üre-timlerini engelleyemeyecekler. İlk ihraçların yapıldığı Kocaeli Üni-versitesi’nden ihraç edilen aka-demisyenler sendikal ve sosyal örgütlenmenin adımı olarak kur-dukları “Dayanışma Akademisi” ile ilk cevabı verdiler. Ardından diğer illerdeki üniversitelerden ihraç edi-len akademisyenler peş peşe bu örgütlenmeyi çeşitli adlar altında örmeye devam ettiler. Tarihte hiç-bir dikta rejim, özgür düşüncenin gelişimini engelleyememiş, durdu-ramamıştır. Bu pervasızlığı, hukuk-suzluğu hayata geçirenler hesap vermekten kurtulamayacaklardır.

Bundan sonra da biat etmeyen, özgür düşünceden ve barıştan taviz vermeyen, üyemiz olan ve olmayan çok değerli akademis-yen arkadaşlarımızın sendikal ve sosyal örgütlenmelerinin kürsüsü olmaya, düşüncelerini, fikirlerini emekçilere, halklarımıza ulaştır-maları için tüm olanaklarımızı se-ferber etmeye devam edeceğiz.

İstiyorlar ki,

susalım.
SUSMAYACAĞIZ!

üretmeyelim.
ÜRETECEĞİZ!

yazmayalım.
YAZACAĞIZ!

örgütlenmeyelim.
ÖRGÜTLENECEĞİZ!

**“HAYIR, GİTMİYORUZ!
BARIŞTAN YANA BİLİM
İÇİN DAYANIŞMAYA
DEVAM EDİYORUZ!”**

**SİZ GİDECEKSİNİZ BİZ
GERİ DÖNECEĞİZ.**

**KESK YÜRÜTME
KURULU**

YAYINA HAZIRLAYANLARIN ÖNSÖZÜ

KESK'İN SESİ'nin bu özel sayısı, 15 Temmuz darbe girişiminden sonraki Olağanüstü Hal döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle (KHK) üniversitelerden ihraç edilen ve sözleşmeleri yenilenmeyerek işlerine son verilen Barış İçin Akademisyenler'e ayrılmıştır. KESK'e bağlı Eğitim-Sen ya da SES üyesi akademisyenler olan bizler bu özel sayıda, içinden geçtiğimiz sürece ilişkin deneyim, düşünce ve duygularımızla birlikte geleceğe ilişkin öngörülerimizi de paylaşmaya çalışıyoruz.

Barış bildirisi imzacılarından 400'e yakını KHK ile görevinden ihraç, işten çıkarma, istifa veya emekliliğe zorlanma yoluyla üniversitelerden uzaklaştırılmışlardır. Akademisyenlerin büyük bölümü KESK'e bağlı Eğitim Sen ve SES'e bağlı sendikaların üyeleridir.

Bizler, ülkemize ve ülkemizin insanlarına ağır bedeller yaşatan savaş ortamının bitirilmesi için bir barış çağrısı niteliğinde olan ve 11 Ocak 2016'da kamuoyuyla paylaşılan "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildiriye imzalayan akademisyenleriz. İlk etapta sayısı 1.128 olan, Bildirinin kamuoyuna açıklandığı günden imzaya kapandığı güne kadarki kısa süre içinde, haksız ithamlara ve hedef göstermelere

rağmen, 2.200'ü aşan Barış İçin Akademisyenler arasındayız.¹

Bu bildiriye, bilim insanı sorumluluğumuzun bir gereği olarak ve akademik/ifade/düşünce özgürlüklerimize dayanarak imzalamış bulunmaktayız. Ancak, barış sürecinin tekrar başlatılması için yaptığımız bu girişim, iktidarı elinde bulunduranlar tarafından kriminalize edilip teröre destek olarak topluma sunuldu.² İktidarın ülkedeki muhaliflere karşı uygulayageldiği bu genel tutum, fotoğraflarımızı ve iletişim bilgilerimizi ilk sayfalarından yayınlamakla açıkça hedef gösteren yandaş medyanın da yoğun katkılarıyla mafya liderlerine kadar uzanan bir karşılık gördü.³ Bu akıl dışı tutum, evrensel üniversite ilkelerini hiçe sayarak iktidara itaat etmeyi görev bilen üniversite yönetimlerine de hızla yayıldı. Türkiye'nin farklı illerindeki kamu üniversitelerinde çalışan öğretim elemanları olarak imzaladığımız bu metnin kamuoyuyla paylaşılmasından sonraki

1 Barış İçin Akademisyenler'in web sayfası: <https://barisicinakademisyenler.net/>

2 Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Barış Akademisyenlerini hedef gösteren konuşması: <http://www.radikal.com.tr/turkiye/erdogandan-akademisyenlere-tepki-mustemeleke-zihniyeti-mandacilik-1498035/>

3 Sedat Peker'in barış akademisyenlerini açıkça tehdit eden konuşması: http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/463020/Sedat_Peker_den_Akademisyenlere_Kanlarinizla_dus_alacagiz.html

süreçte, bulunduğumuz üniversitelerde soruşturmalara, çeşitli türden ayrımcılık ve hak ihlallerine maruz bırakıldık. Bazılarımız gözaltına alındık, tutuklandık, bir kısmımızın evleri ofisleri arandı, kimimiz tehdit edildik ve hedef gösterildik...

Bu sayıyı yayına hazırlayan bizler, 15 meslektaşımızla birlikte, Barış Bildirisi imzacılarının kamu üniversitelerinden tasfiye sürecini başlatan 672 sayılı 1 Eylül kararname ile Kocaeli Üniversitesi'nden ihraç edildik. Aynı ay içinde, 28 Eylül 2016'da Kocaeli Dayanışma Akademisi'ni kurduk. İzleyen süreçte KESK tarafından ilgimize sunulan bu özel sayı teklifini bir çağrı metni ile tüm ihraç edilen ve sözleşmesi yenilenmeyen Barış Bildirisi imzacısı akademisyenlerle paylaştık. Bu çağrı metnini, sonradan çıkan yeni KHK'lerle sayısı artmakla birlikte, çağrının yapıldığı 13 Aralık 2016 itibarıyla ihraç edilmiş ya da sözleşmesi yenilenmemiş 100 civarında akademisyenin e-posta adresine gönderdik. Çağrımıza umduğumuzdan daha az karşılık geldiği için sınırlı sayıda yazı ile yetinmek durumunda kaldık. Bunu, ihraç edilmiş, işini kaybetmiş, yaşamları altüst olmuş akademisyen arkadaşlarımızın geçtiği çok özel koşullara bağlıyoruz. Nitekim, halen taşınmakla, yerleşmekle uğraşan, aile-arkadaş yanında kalan, bir internet erişimi bile olmayan, ya da çok istemekle birlikte konsantre olamadığı için yazamayan çok sayıda arkadaşımız olduğunu biliyoruz. Buna rağmen, kişisel yakınlıklarımıza dayanan ısrarlarımızla, ya da şahsen tanımasak da bir vesileyle karşılaştığımızda ihraç edildiğini bildiğimiz akademisyenlerin yanlarına gidip doğrudan

yazı isteyerek katkı sayısını arttırmaya çalıştık.

Sonuç olarak, farklı biçimlerde yazılmış 15 adet yazı ortaya çıktı. Çağrı metninde, gönderilecek yazılar için genel bir format belirtmiş olmakla birlikte, çıkarılma sebebi çok özel koşullar olan bu özel sayıda biçimsel titizliğin gerekli olmadığını düşünerek, sınırlı düzeyde dil müdahalesi dışında, yazıları oldukları gibi aktarmayı tercih ettik. Dolayısıyla, bu sayıdaki yazıların bu sürece ait deneyimlerin kişisel ya da kolektif olarak serbest ifadesi şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bizler barış, demokrasi, eşitlik, laik ve parasız eğitim, herkes için erişilebilir sağlık hizmetiyle birlikte, cinsiyet eşitliğinden, insanca yaşama ve çalışma koşullarından, işçi sağlığı ve güvenliğinden, güvenceli işten, kısacası emekten yana tavır koyan ve akademik çalışmalarını bu ilkelere dayandıran akademisyenleriz. Bu ülkenin üniversitelerinden uzaklaştırılmış olsak da, yukarıda saydığımız ilkelere taviz vermeden, toplum için bilimsel bilgi üretmeye ve paylaşmaya devam edeceğiz. Çeşitli illerde hayata geçirdiğimiz dayanışma akademilerinde, herkese açık ve parasız olarak verdiğimiz seminerlerimizle ilk adımları atmış bulunuyoruz. Bir başka ifadeyle, Barış İçin Akademisyenler olarak peş peşe açtığımız dayanışma akademileri ile, herkes için barışın, gerçek bilimin, özgür düşüncenin ve dayanışmanın sesini yükseltmeye ve tüm topluma yaymaya kararlıyız.

Bizlere bu özel sayı teklifini sunan KESK'İN SESİ ekibine ve yazmanın hiç de kolay olmadığı koşullarda bu özel sayıya yazılarıyla katkıda bulunan akademisyen arkadaşlarımıza teşekkür ederiz. Ayrıca, yaşadığımız bu zorlu süreçte yanımızda olarak bizlere destek veren sendikalarımız Eğitim-Sen ve SES'e, konfederasyonumuz KESK'e ve örgütsel dayanışma içinde olan tüm üye dostlarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Saygılarımızla,

Yayına hazırlayanlar...

Kocaeli Üniversitesi'nden 1 Eylül 2016 tarihinde ihraç edilen akademisyenler, Kocaeli Dayanışma Akademisi üyeleri,

Derya Keskin, Hakan Koçak, Hülya Kendir, Kuvvet Lordoğlu

Ne Yapmalı Sorusuna Azıcık Bir Cevap

Katıldığım bir toplantıda içinde bulunduğumuz bu olumsuz şartlardan çıkmamız için “ne yapmalı” sorusu soruldu. Konuşmacılardan ve katılımcılardan tabi bu soruya cevap verenler oldu ama bana göre hepsinin cevapları ayağı olmayan, havada kalan ve uçuk cevaplardı. O ortamda uzun konuşma olanağım olmadığından düşüncelerimi burada paylaşma olanağı buldum, şimdiden sabrınıza sığınıyorum.

İnsanın kötüsü olmaz, kötüler de insan olmaz. Doğan her çocuk yaşamından etkilenecek bakmayı, duymayı, yürümeyi, konuşmayı, gülmeyi, ağlamayı, utanmayı ve korkmayı öğrenecektir. Nasıl bakması gerekiyorsa öyle bakacak, nelere gülünmesi gerekiyorsa onlara gülecek ama her zaman iyiden, güzelden, doğrudan yana olacaktır. Eğer yaşadığımız ortamda insanlar toplumsal değil de bireysel gözle bakıyor ve bireyci bir kulakla duyuyorsa şekillenmesi de ona göre olacaktır. Nitekim benim yaşadığım yerde de insanlar bu şekilde görüyor, duyuyorlar ve benim de böyle konuşmamı, duymamı, görmemi istiyorlar. Çünkü onlara göre o dille konuşursam

daha rahat edeceğim, akademik yaşamımda iyi yerlere geleceğim, ekonomik kazancım ve “dostlarım” daha çok olacak.

Böyle bir algıyla hayata bakış tarzı kendi eylemimizi, davranışlarımızı belirliyor ve “daha rahat nasıl yaşayabilirim, içinde bulunduğum bu şartlarda daha yukarı nasıl çıkarım” hırsına kapılıyoruz. Gücü eline geçirenlerin yönetsel anlayışlarına katılmasak da daha rahat yaşamak için “yönetenlerin hedefi olmamam gerekir” anlayışı ve “aksine bir tutumdan zarar görürüm” korkusu eylemlerimizi şekillendiriyor. Bu algı da bizi bazen savurup olmadık yerlere sürükliyor. Oysaki her insanın her koşulda yapacakları vardır. Tabi her bireyin toplumdaki şekillenmesine ve gücüne göre kaldıracağı ağırlık farklıdır, ama muhakkak kaldırabileceği bir yük vardır. Bir insana kaldıramayacağı yükü zorlarsak onun altında ezilir. Kaldırmasında ısrar eder ve zorlarsak bizi terk eder. Hem kendimizi hem de beraber olacaklarımızı yalnızlaştırır ve çoğalmamızı engelleriz.

Eğer bir toplum
veya topluluk iyi
yönetilemiyorsa,
orada barış yoksa,
adaletsizlik,
hukuksuzluk,
eşitsizlik,
yolsuzluk üst
seviyedeyse
o toplumda
yaşayan her
bireyin bunda
sorumluluğu
vardır.

Bu sorumluluktan kurtulmak için hiç kimse suçu diğerine veya diğerlerine atarak kurtulup kendini haklı ve masum yapamaz. Hatta kendini haklı çıkarmak için “yaptığı mücadeleler” için hapis yattığını, hatta hayatını tehlikelere attığını söylese de bu gerçeği değiştiremez. Nedir gerçek? Eğer toplum korkutanların, despotların yanında sus pussa ve barışın, demokrasinin, eşitliğin, adaletin tesisinden korkuyorsa bir yerlerde yanlış yapıyordur.

Tekrar “ne yapmalı? sorusuna gelince buna verilecek bir yığın cevap var. Ama tek ve net cevap olsaydı şimdiden çoktan bulup bu soruyu soracak duruma gelinmezdi. Örgütlü, örgütsüz her insanın buna vereceği birçok cevap var ama toplumsal barışın, demokrasinin, eşitliğin mücadelesini verenlerin tek cevabı yoktur. Bana göre hepimizin ortaklaşa örgütlü tek cevabımız olmamasına rağmen, birey olarak her birimizin despotluğa, savaş çığırtkanlığına, eşitsizliğe ve hukuksuzluğa karşı değişik dozda vereceğimiz cevap ve yapacaklarımız vardır. Öncelikle **neleri yapmamalıyız?** Kötülük yapmamalıyız. Kötülük yapanlar insan olamayacağına göre, insanın olmadığı toplumda da yaşanmayacağına göre **önce insan olacağız**. Bu dünyanın nimetlerinden yararlanarak mutlu bir yaşam sürmenin insan olmadan olamayacağını bilmemiz gerekir. *Çevremizdeki herkese ama her insana “insanı insana düşüren, insanın insanı öldürdüğü bir anlayışı sürdürenlere” destek vermenin doğru olmadığını söylemeliyiz.* Yine bu anlayışa sesiz kalarak veya çıkarı için desteğini gizleyerek avantaj sağlayan demokrat geçinenlerin muhakkak bu tavırlarından vazgeçmelerini sağlamalı veya bu yanlış sürdürmelerini engellemeliyiz. İçimizdeki en çekiniklerin, güçten korkanların; güçlüyle karşılaştıklarında selam vermemelerini, en azından görmezden gelmelerini, idari görev almamalarını önermeliyiz. Ben insanım, demokratım, haksızlığa karşıyım, eşitlikten yanayım, hukuksuzluğu kabul edemem diyenlere giderek “sizlerin de **tek bir birey olarak da olsa yapacaklarınız var**” dememiz gerekiyor. Hatta yapacaklarına bizler değil kendileri karar vermeli. Nasıl vermeli? Bizlerle ve başka birileriyle paylaşmadan da, en azından kendi kalplerini rahatlatacak şeyler bulabileceklerini, ama muhakkak yapabileceklerinin olduğunu hissettirmeliyiz onlara.

Sonuç olarak, olmazsa
olmaz olarak yapacağımız
en önemli bir şey var ki
bunu burada utanarak söyley-
lüyorum. En kısa zamanda
çevremizde karşılaştığımız
sohbet ettiğimiz demokrat,
devrimci, solcu ve sosya-
list olduğunu söyleyenlere
“sendikaya üye misiniz?”
sorusunu sormalıyız.

Ali Rıza Güngen

İşleri Zor, Benden Söylemesi

Her şey 11 Ocak 2016'da başladı gibi bir cümle yersiz olur. Bir başlangıç söz konusuysa bu cangıla adımımı attığım 2004-2005'e kadar gitmem gerek. Ama ben, başlangıcı Behice Boran Özel Ödülü'nü aldığım gün olarak belirlemek istiyorum.

Doktora tezimi bitirdikten sonra zorunlu hizmeti ifa için 2012 yılında gittiğim Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde zamanın dekanı ve dekan yardımcısı tarafından gevrek bir gülümseme ve başka üniversitelerde kadro arama tavsiyesi ile karşılanmış, bir süre sonra Samsun kentinin de benzer düşündüğünü kavramış ve akademiye ilişkin düşüncelerimi soldurmuştum. Bölümde ders veremiyordum. Bölümün herhangi bir tasarrufuna dair söz hakkım yoktu. Yönetim tarafından insan yerine pek konmuyordum. Sabah 9'da imza atıyor, 5'te bir daha imza atıyordum. Günlük heyecanım, kitap okumaya daldığımda kaçırduğım ve saat 5'te kaldırılan imza föyünü akşam saatlerinde dekanlıkta kovalamaktı.

O dönemde TÜBİTAK uzman yardımcılığından, yeni oluşturulan Kamu Denetçiliği Kurumuna kadar çeşitli yerlere başvurmuştum. Kamu Denetçiliği Kurumu yaklaşık 5 bin başvuru dosyasını 1 gün içinde eleyerek bir liste belirlemiş, başka bir kuruma torpil olmadan geçemeyeceğini kavramış birisi olarak sürekli imza attığım sınav gözetmenliği kariyerimi sürdüremeyecek, yaptıklarına akademisyenlik diyemeyecek kıvama gelmiştim. Ayrılmamın önünde yine de bir engel vardı. Zorunlu hizmet ve istifa koşulun-

da devreye sokulacak senet.

Bu koşullar altında 2013 yılı Kasım ayında Dr. Behice Boran'ın arkadaşları ve Türk Sosyal Bilimler Derneği (TSBD) tarafından verilen ödülü alacağımı öğrendiğimde hayatımda radikal değişiklikler gerçekleşmedi ama demek ki sırtımın sıvazlanmasına, elimin sıkılmasına ihtiyacım vardı. Aynı yıl TSBD'nin verdiği Genç Sosyal Bilimci Ödülü'ne de layık görüldüm.

Birileri ısrarla ne yapmam gerektiğine dair bana yol gösteriyordu.

Ödülleri 2013 yılında çok saygı duyduğum hocalarımdan aldım. Sadece danışmanım değil ayrıca jürimde beni kıyasıya eleştiren bir hocam da yanımdaydı.

O gün akademisyen olmak için ikinci kez karar aldım.

Bu kararın çok sayıda boyutu vardı. Öğrencilere ulaşabilmek için en azından bir ders vermek üzere fakülte yönetimine kendimi pazarlamaktan, üniversiteden ayrılan son otobüsün saatine kadar çalışmaya giden bir var olma çabası işin bir tarafı. Düşündüğünü, bildiğini ve araştırdığını daha fazla sayıda insana ulaştırmak için mecralar arama ve yaratma ise başka bir boyutu. Sınav kağıdı okurken kırmızı kalem kullanması dahi soruşturma dosyasına giren Behice Boran'ın başına gelenleri kavramak ve direnmek de diğer unsuru.

Dolayısıyla akademisyen olmaya dair verdiğim ikinci karardır beni sendika temsilcisi olmaya

iten, kavgacı olmasam da bir şekilde lafımı esirgeme noktasına getiren, doğru bildiğimde ısrarcı kılan ve karamsarlığa kapıldığımda dahi bir "haydi" lafıyla yeniden başlamamı sağlayan.

Şimdi tam da bu uğraşımın bir sonucu olarak kamu görevinden ihraç edildiğimi öğrenmiş bulunuyorum. Bana sürekli imza attıranların ihraç gerekçelerinden birisinin de attığım bir imza olması için ironik tarafı.

Siyasi görüşü nedeniyle bir siyaset bilimciyi ihraç edenlerle kamu tanımımız hiçbir zaman bir olmadı zaten. Bu nedenle bahsettikleri şey esasen Türkiye'deki üniversitelerde çalışma hakkıdır. *Ama anlamadıkları nokta şu: benim görevim, bizzat parçası olduğum kamunun tartışmasına doğru bilgi ve eleştirel perspektifle katkıda bulunmaktır.* Bir akademisyeni işinden alıkoymak ancak bütün tartışma ve itiraz kanallarını tıkayarak ve kamuyu ortadan kaldırarak mümkün olabilir. Dolayısıyla ihraç olanaksızdır, ya da ancak kamunun ihracı/iptali ile mümkündür.

Gittikleri yol bu,
belli, ama eğer
başaramazlarsa,
**vay onların
haline!**

Not: Yazı kişisel blogum froghtregime.blogspot.com'da 23.11.2016'da yayımlanmıştır.

Ali Ekber Doğan

Bildiriye İmza Atmasaydım veya Bizim Büyük Çaresizliğimiz

Siyasete bırakın aşağıdan, halk sınıflarının müdahale etmesini geçtik, sistem içi muhalefetin söz ve eylemlerinin bile çok sınırlı bir etkide bulunduğu ağır, boğucu bir tek adam dönemini yaşıyoruz. Aşama aşama geline bu sürecin başlangıç noktası herkese göre değişiyor, ama Haziran İsyanı, 7 Haziran-1 Kasım Seçimleri, Diyarbakır-Suruç-10 Ekim Ankara katliamları, bazı Bölge kentlerinde topyekûn yıkım anlamına gelen sokağa çıkma yasakları, 15 Temmuz Darbe Girişimi gibi daha yakın tarihli kırılma noktalarından bahsetmek içinde bulunduğumuz anın gelişimini kavramak bakımından daha anlamlı görünüyor. Bu süreçte onbinlerce, belki yüzbinlerce insan kimisi canıyla, kimisi evladının-sevdiklerinin canıyla olmak üzere ağır bedeller ödedi. Hapislere atılan, işkencelelere uğrayan, işinden atılan, malına mülküne el konan, linç edilenler... Bunlara muktedirin "milletinden" olmadığı için açık veya örtük biçimde horlanan, ayrımcılığa uğrayan,

dışlanan, gelecek umudu elinden alınan, hatta canını-malını tehdit altında gören milyonları da eklemek gerekiyor.

Ben de bu korkunç gidişata dur demeye çalışan kolektif bir eylemin içinde bulunduğum için Mersin Üniversitesi'ndeki işimden çıkarıldım. Barış için akademisyenler bildirisine imza attığı için Şubat'tan beri sözleşmesi yenilenmeyerek işten çıkartılan 6 kişi vardı, ama süreci tersine çevirebilir miyiz diye türlü eylemlerimiz olmuştu. 15 Temmuz sonrasında üç arkadaşın daha sözleşmesi yenilenmeyince artık ne yaparsak yapalım bu gidişatı değiştiremeyeceğimiz kesinleşmişti.

Yeni dönem başladıktan sonra, sözleşme yenilenme tarihi dönem sonuna doğru biteceği için bu durumu güz döneminde derslerimi alan öğrenciler ve üniversite çevresinden arkadaşlarla da konuşma gereği duydum. Dönem başında bunu

söylediğimde sessizlikle karşılayan üçüncü sınıflarla, anlattıklarımın anlam vermeyen birinci sınıf öğrencileri son üç hafta, *“keşke o imzayı atmasaydım dediğiniz oldu mu?”*, *“bunların olacağını bilseydiniz yine de bu imzayı atar mıydınız?”* sorularını daha ısrarla sordu. Hissettiğim basitçe “pişman mısınız?” sorusu değildi. Belki biraz yaptığınız işi (imza), atılmanıza değer buluyor muydunuz, belki biraz o eylemi gerçekleştirmeseydiniz, böyle kötü bir olay yaşanmayacak ve birlikte olmaya devam edecektik, gibi anlamlar yükleyerek cevapladım bu soruları...

Bizler zaten sistem muhalifiydik, radikal iddialarımız vardı. Üstüne üstlük karşıımızda toplumun genelinde bir hegemonya krizi içinde olan ve sosyal açıdan en az nüfuz ettiği alanlardan biri olan üniversitelere saldırmak isteyen bir iktidar vardı. Bir zamandır Türkiye’nin köklü üniversiteleriyle, özellikle de ODTÜ’yle bir sürtüşme içindeydi muktedir. 2012 sonlarında ODTÜ’yle sürtüşmesinden eli boş dönen muktedir, mescit tartışması üzerinden yine ODTÜ’ye çatıyordu. Orduyu, yargıyı, polisi hizaya getirmiş muktedir, tek adam rejimine yürürken, üniversiteleri de hizaya sokmak istiyordu. Bu arzunun iki somut sonucundan biri “Bu suça ortak olmayacağız” bildirisine imza atanlara dönük, yıl boyu canlı tutulan baskı, sindirme kampanyası, diğeri de OHAL Kararnamelerinden biriyle rektör seçimlerinin tümünden kaldırılıp, tüm rektör atamalarının üniversite diploması olduğunu dahi ibraz edemeyen birinin uhdesine verilmesi oldu. Böylesi bir atmosferde bu saldırıya karşı topyekun bir direnişi örgütlemek de bir yol

olabilirdi. Fakat ne üniversite camiasının buna karşı koyacak bir mecali kalmıştı, ne de muhalif-politik akademisyenler böyle bir saldırı tehdidi karşısında önleyici bir mücadele yürütecek, kendisi ve yakın çevresi dışında bu saldırıya maruz kalacak kesimlerle, onların örgütleriyle ittifaklar geliştirecek bir durumdaydı.

10 Ekim-1 Kasım yenilgilerinin ağırlığı altında tüm dağınıklığımız ve demoralize olmuşluğumuzla vicdani bir tutumda birleştik. Şahsi ilişkileri ya da politik duruşları nedeniyle birbirinden kopmuş geniş bir akademisyen grubu, büyük ölçüde birbirinden habersiz biçimde kendiliğinden aynı tutumu göstermişti. Bildiri yayımlandıktan sonra da akademideki düşünce ve bilim özgürlüğünden yana geriye kalan kesim destek amacıyla yanımıza geldi. Metnin içeriğine katılmayıp, muktedirin gözü dönmüş saldırısı karşısında imzacıların yanında olduklarını söyleyenlerle birlikte, akademinin muhaliflerinin neredeyse tamamı yan yana dizildi.

1980 ve 1990'larda sayıları çok azalmış bir tür olarak, devlet veya sistem karşısında belli bir özerk-eleştirel tutumu benimsemiş radikalinden, liberal demokrati-na muhalif bilim insanlarının sayısı 1990'ların sonlarından beri, ülkede İslamcı-liberallerle devletçi-milliyetçi-seküler (Kemalist) kesimler arasında yaşanan siyasal kültürel çatışmanın çatlaklarından kendine yol bulanlarla birlikte belli bir genişleme yaşadı. Buna ilave olarak, söz konusu yıllarda üniversite sayısının çok ciddi bir artış göstermesi, 35. Madde ve ÖYP gibi akademisyen yetiştirme yordamları, Kürt sorunu, Komünizm/Marksizm gibi soğuk savaş dönemi tabularının esnemesinin de bu sayının artmasında pay sahibi olduğu söylenebilir. Genel akademisyen kitlesi içinde yine de küçük bir yer tutsa da siyasal atmosfere göre sayısı 5-6 bin civarında bir kesimin büyükçe bir bölümü bir tutumda bir araya gelmiş oldu.

Metin beni yansıtmıyordu. İlk okuduğumda mail kutumdan sildiğim metni bir hafta-on gün gecikmeyle imzaladım. Kürt hareketinin yayın organlarında dahi, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerdeki saldırıların failleri "AKP polisi", "Saray çetesi" gibi tabirlerle adlandırılırken, "devlet Kürt halkını öldürüyor", "uluslararası gözlemciler gelsin" diyen dar grupçu ve ideolojik açıdan hatalarla dolu bir dil ve söyleme sahipti. Bu nedenle, sonrasında iktidardan imzacılara saldırı geldiğinde daha geniş kesimlerin imzacı akademisyenleri sahiplenmesine imkan tanımadığı daha iyi anlaşılacaktı.

Siyasi aklım imzalama derken, yaşanan ölümler ve yıkımların basıncı altında vicdanım, duygularım baskın geldi ve ben de "bu suça ortak olmayacağız" diyen 1128'e katılmış oldum. Pişman mıyım? Tabii ki hayır. Farklı bir içerikte de olsa sokağa çıkma yasakları ve sonrasında bölge halkının ödemek zorunda bırakıldığı ağır insani bedeller karşısında ses vermek gerekiyordu. Ayrıca içeriği, söylemi daha farklı olsaydı da, muktedirin ona tahammülsüzlüğü aynı şekilde olacaktı. Burada doğrucu Davutluk taslamanın da bir anlamı yok elbette. Fakat ne iyi bir iş yaptık deyip, kendi kendimize övgüler dizmekle yetinmek de bana yeterli gelmiyor. Metnin dili ve söylemine yansıyan siyasal darlık ve sekterlik aslında bir bütün olarak eleştirel aydın camiasının benimsediği duruşu siyasal kolektiviteye dönüştürme sorunundan ayrı düşünülemezdi.

Muhalif sol aydınların akademideki sayısının artmasının önünü açan koşullar ortadan kalktıkça, 2007-2008 Ergenekon tutuklamaları sonrasında tek parti rejimine yönelen siyasi iktidar, büyük sarsıntı geçirirse de yıkılmadığı 2013 Haziran isyanından sonra bir tek adam rejimine dönüştükçe, bu süreci değiştirecek siyasal oluşumların öznelere olamayan bizler büyük ölçüde tasfiye edilmeyi hak etmiştik belki de... Halbuki, Syriza'yı, Podemos'u çıkaran güçler içinde akademisyenlerin belli bir ağırlığı vardı. Geniş bir kitle desteğine sahip olsa da 2013 Haziran'ından beri pek çok cephede sınırlı bir insan kadrosuyla ayakta kalabilmiş bir muktedirin kılıcının bizleri biçmemesi boş bir dilek olabilirdi zaten. İktidarda kalmak için canla başla çaba gösteren bir muktedire, "bilimsel-düşünsel özgürlüğe, akademik özerkliğe saygı duy" "barış çağrılarına kulak ver" gibi norm hatırlatıcı cümlelerin çok da bir kıymet-i harbiyesi olabilir miydi? Ülkede bir iktidar savaşı varken, o savaşta müdahil olmak bir yana, taraflardan birinin yanında dahi olacağı koşulları yaratamamış bir aydın çevresinin, dehşet ve şok içinde olayları izleyen insanlardan kendisini akademik özerklik, bilim ve düşünce özgürlüğü adına desteklemesini istemeye çok da hakkı bulunmadığını düşünüyorum. Ülkede bir muhalefet sorunu varsa, bunun sorumlusu sadece muhalefet partileri, dernekler, sendikalar değil, siyaseti onlara devredip, dersine girip araştırmasını, idari işlerini yapma konformizmini aşmak gibi bir derdi olduğunu çok da göstermeyen Marksist'inden Foucault'cuya muhalif geçinen akademisyenlerde sınıırım.

Tüm hatalarımızla bu devrin
ve bu ülkenin insanlarıyız ve

*bu toprakları barış,
özgürlük ve eşitliğin diyarı
yapmak için daha fazla,
daha cesur, daha tutarlı
çalışmak sözümüz olsun...*

Bilimsel Özgürlük ile Biat Kültürü Arasında Bir Mücadele Alanı: **Ankara Üniversitesi**

Ankara Üniversitesi'nden İhraç Edilen Bir Grup Akademisyen

AKP iktidarlarının üniversiteyle ilişkisi, bir 12 Eylül kurumu olarak niteledikleri YÖK'ü (Yükseköğretim Kurulu) kaldırma vaadiyle başladı. YÖK'ün antidemokratik bir anlayışın ürünü olduğu doğrudu fakat AKP'yi rahatsız eden şeyin kurumun antidemokratikliği değil, sahipliği olduğu bir süre sonra anlaşıldı. YÖK'ün tarihine bakıldığında hâlihazırda, iktidarın elinde en çok araçsallaştığı ve akademinin üzerinde otoriter bir heyula gibi sallandığı dönemi yaşadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL'in adeta bir sivil darbe ortamı yaratması, Türkiye'de üniversite kurumunun tarihindeki en yoğun karanlığı tecrübe etmesine yol açtı.

OHAL'in etkisini en çok gösterdiği yerlerin başında üniversiteler geliyor, fakat bu baskı, darbe girişiminden sonra epey yoğunlaşmış olsa da son birkaç yıl içinde tedricen gelişti. AKP'nin otoriter yanının daha sarıh görülmeye başlandığı 2010 referandumu ve 2011 seçimleri sonrası, üniversiteler için de yeni bir dönemin açılması anlamına geliyordu. Küçük kentlerde, yeni

kurulmuş üniversitelerde evvel-den beri süregelen kayırma ve patronaj ilişkileri köklü üniversitelerde uygulanmak istendi ve iktidara uyumlu kadrolar ihdas edilmeye çalışıldı. Üniversitelerin bünyeleri bu formülü kabul etmeyince

yıldırma, korkutma ve nihayet güç kullanma yöntemleri devreye sokuldu. Bütün büyük ve köklü üniversiteler söz konusu yöntemlerden paylarını aldı

fakat bu durumu en şiddetli şekilde yaşayan üniversitelerin başında, bizim de eski mensubu olduğumuz Ankara Üniversitesi geliyor.

Ankara Üniversitesi, 1946'da genç cumhuriyetin ilk üniversitesi olarak kurulmuş bir okul, ki bu durum üniversitenin resmi sloganında da belirtilir: "Cumhuriyetin İlk Üniversitesi". Slogandaki "cumhuriyet" ifadesi yalnızca devletin adına değil; cumhuriyet rejimlerinin tarihsel olarak sahip olmaları beklenen aydınlanmacı, bilimsel ve özgürlükçü niteliklerine de bir göndermede bulunuyor. Bu iddiadaki üniversite, özellikle son yıllarda onların tam tersi uygulamalarda bulunuyor.

Ankara Üniversitesi, şehrin farklı yerlerinde kurulmuş birkaç yerleşkeden meydana geliyor. Bunlardan Cebeci Yerleşkesi, Siyasal Bilgiler, İletişim, Hukuk ve Eğitim Bilimleri fakültelerine ev sahipliği yapıyor. Bihassa Siyasal Bilgiler (Mülkiye-SBF) ve İletişim (İLEF) fakültelerinin sahip oldukları eleştirel bilim kültürü ve toplumsal sorunlara duyarlı akademik çizgileri nedeniyle son yıllarda siyasal iktidarın ve üniversite yönetiminin hedefi haline gelmelerine yol açmış bulunuyor. Söz konusu baskıları üç başlıkta toplamamız mümkün: Medya yoluyla yürütülen karalama kampanyaları ve hedef göstermeler; üniversite yönetiminin uyguladığı baskılar, açılan soruşturmalar ve son olarak güvenlik güçlerinin yerleşkeye yönelik saldırıları.

SBF ve İLEF'e yönelik karalama kampanyaları birkaç yıl önce başladı ve gittikçe yoğunlaştı. Fakültelerdeki hocaların ders içeriklerinden öğrencilerin astıkları afişlere kadar birçok durum iktidar yanlısı medya tarafından saldırı malzemesi olarak kullanıldı. Örneğin bir hocanın toplumsal cinsiyet konusundaki çalışmaları, bir başkasının Kürt meselesindeki eleştirel tutumu, söz konusu gazetelerin manşetlerine çıkarıldı ve hocalar hedef gösterildi. Hatta 2015 yılında bir hocanın dersinin sınavında sorduğu bir soru, saldırganlığıyla meşhur bir gazeteyle manşet oldu, sonrasında hoca hakkında dava açıldı. Bu son örnek, bazı öğrencilerin ders aldıkları hocaları ihbar etiklerini

göstermesi açısından son derece üzücüydü, ancak ne yazık ki öğrenci muhbirliği hızla yaygınlaştı ve bir kesim için meşru hale geldi.

İktidar medyasının saldırılarına karşı fakülteleri savunması beklenen üniversite yönetimi tam tersi bir tavır alarak SBF ve İLEF'i bir diğer kanattan sıkıştırma başladı. 2012'de üniversiteyi yönetmeye başlayan rektör Erkan İBİŞ'in şahsında vücut bulan baskılar, kadro kısıtlamaları, derslere müdahale ve nihayet soruşturmalar şeklinde tezahür etti. Fakültelerde ana bilim dallarının ihtiyaç duyduğu kadrolar verilmedi, eleştirel anlayışlarıyla bilinen öğretim elemanlarının sözleşme yenilemeleri süresiz biçimde ertelendi ve birçok akademisyene ciddiyyetle uzak soruşturmalar açıldı. Bazı akademisyenler, polis tarafından yasadışı şekilde takip edilen sosyal medya hesaplarından dolayı üniversite tarafından soruşturmaya maruz bırakıldı. 2016'nın başında akademisyenlerce imzalanıp TBMM'ye sunulan Barış İçin Akademisyenler Bildirisi mevcut durumun daha da ağırlaşmasına neden oldu. Bildiriye imzalayan akademisyenlere soruşturma açıldı, bazen ikna bazen şantaj yoluyla imzalarını geri çekmeleri istendi, kadro yenilemeleri yapılmadı. Üniversite yönetiminin bu uygulamalarının yanında bir başka zorbalığı da yerleşkesini polis saldırılarına açık hale getirip güvenlikleştirmesi oldu.

Üniversiteler, geleneksel olarak polis müdahalelerinden varesine kılınması gereken kurumlardır. Ancak Cebeci yerleşkesi son yıllarda kademeli olarak güvenlik güçlerinin istedikleri zaman zırhlı araçlarla girebildikleri bir yer haline geldi. Üniversite yönetiminin adeta 'boş kâğıda imza' atar gibi polise süresiz şekilde yerleşkeye girme yetkisi veren izninden sonra polis şiddeti her an hissedilebilen bir tehdit halini aldı. 9 Ekim 2014'te polisin bir öğrenci eylemine müdahale etmek istemesi üzerine taraflar arasında müzakere yürütmek isteyen Eğitim-Sen üyesi akademisyenlerden 5 tanesi darp edilerek gözaltına alındı ve haklarında hem adli soruşturma hem de disiplin soruşturması açıldı. 30 Mart 2016'da fakültelerin kapılarını kırarak içeri giren ve küfürler eşliğinde saldıran polisi yatıştırmak isteyen öğretim elemanları hem darp edildi hem de sonradan haklarında disiplin soruşturması başlatıldı. Geline nokta SBF ve İLEF, güvenlik güçlerinin istedikleri zaman hiçbir kısıtlamayla karşılaşmadan girebildikleri, öğrencileri ve akademisyenleri tehdit ve darp edebildikleri fakülteler haline gelmiş durumda.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi SBF ve İLEF, eleştirel bilim geleneğini ısrarla sürdüren, sendikamız KESK/Eğitim-Sen'in insan, doğa ve toplum

yararına üniversite anlayışını hayata geçirmeye çalışan ve yine Eğitim-Sen'in müzakere ve uzlaşmaya dayalı "Ortak Yaşam İlkeleri"ni esas alan bir işyeri kültürünün inşa edilmeye çalışıldığı fakülteler. SBF ve İLEF, siyasal iktidarın dayatmaya çalıştığı biatçı akademi ve üniversite projesine uymadıkları için hedef tahtasına konmuş durumdadır. OHAL ilanından sonra çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle bu fakülteler ve Ankara Üniver-

sitesi genelinde Eğitim-Sen üyesi onlarca bilim emekçisi görevinden ihraç edildi. Bu ihraçların, siyasal iktidar açısından yaratılmak istenen biat kültürüne ulaşmanın bir aracı olduğunun farkındayız fakat başarılı olamayacaklarına inanıyoruz. Biz Eğitim-Sen'li bilim emekçileri olarak akademik faaliyetin insan, doğa ve toplum yararına ve özgürce yapılmasını sağlamak için her zeminde meşru mücadelemize devam etmeyi taahhüt ediyoruz.

Bu Hal, *Yükselen* Şu Hal, *Sistemantik* OHAL Değil; *Kötülük*

Canani Kaygusuz

Bir yıl oldu... Bu ülkede insanlar evlerinin bodrumlarında, sokakta, dağ başlarında, oturdukları bir kafede ya da bir gezinti yerinde ölmesin; bu ülkenin farklı yerleşim yerlerinde farklı etnik ve kültürel özelliklerle doğdular diye birbirleriyle düşmanlaştırılmasın; farklılıklarıyla birlikte ayrımcılığa uğramadan eşit yurttaşlar olarak yaşamayı kültürel olarak hem becerebilsin hem de sonraki kuşaklara aktarabilsin; insanların/halkların birlikte yaşama arzularının önüne egemenlerin bin bir hile ve desiseyle geçmesine engel olunabilsin; bu ülkenin bir kısım insanının zaten eşitsiz bölüşüm nedeniyle her gün artan yoksulluğu, savaş baronlarının daha fazla kar hırsı uğruna iyice derinleşmesin; kuşaklar boyu süren savaşlar, çatışmalar, yüzünden daha hakça ve adil biçimde yaşamamanın ne olduğunu bilemeyen, benim kuşağım da dahil bir çok kuşağın bu lanetli kaderi

sonraki kuşaklara aktarılmasın; ülkenin sonraki kuşakları hakça ve adil biçimde üretmeyi ve bölüşmeyi daha salim kafayla düşünebilsin ve yaşayabilsin diye... bu ülkede yıllara yayılı savaş ve çatışmalar son bulsun, ülkemde barış olsun diye... ve başka bi çok hakça ve adil bi yaşam derdiyle... akademik camianın vicdani tepkisini dillendiren “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı bildiriye imzalayalı bir yıl oldu...

Bu bir yılda nelerin olduğunu hepimiz biliyoruz. Ülkede bu süreçte yaşananları bazen tariflemeye kelimeler, yaşanan acıların ne denli derin olduğunu anlatmaya çoğu kez dil yetmiyor. Benim meramım da zaten ne bu yaşananları tariflemek ne de çekilen acıların ağrısını dillendirmek; meramım, sanırım biraz hafıza tazelemek ve gelecek zamana bu tazelenmiş hafızanın yazıya dökülmüş bir kısmını aktarmak. Bu aktarımların kıymetini bilen ama yazmaya çok da

meyletmeyen biri olarak bu kişisel deneyim aktarımını önemsememe vesile olan ve aldığım sorumluluğu zamanında yerine getirmememe rağmen (üstelik telefonumu bir arkadaşımın alarak) bana ulaşan Derya Keskin hocama teşekkürlerimle bir yıl öncesinin güncesine dönmek üzere belleğime başvuruyorum.

* * *

12 Ocak 2016 salı günü benim için her günkü sıradan ve monoton günlerden biri olarak başladı. Fakülteodaki odama 9 gibi gittim. Sonra çay almak için bölüm çay ocağına giderken, bölümde profesör ünvanlı, dünyayı iktidardan yana okuyan ve bundan haz alan biri, alaycı bir tonlamayla “oooo hocam, ünlü oldunuz bakıyorum” filan dedi. Anlamadım... anlamak da istemedim... Sonra diğer arkadaşlar da “hocam bilmiyor musunuz Türkiye’yi salladınız” filan gibi bir şeyler söylemeye başladılar. Şaşırdığımı hatırlıyorum. Ama durumun ciddiyetini anlamamıştım. “Bildiri, imza.. başbakan size verdi veritirdi...” filan diyorlardı. “Bilmezden gelem hocam” dedi bi arkadaşım. Bilmiyorum gerçekten dedim. Durumu anlamlandırmakta zorlandığımı hatırlıyorum. Arkadaşlardan biri yardımcı oldu: Bir gün önce yerel gazetelerden biri, “İşte OMÜ’nün Hendekçi Akademisyenleri” diye bir başlık atmış ve bizi teşhir etmiş, orda öğrendim. Gene de pek önemsemedim. Çay alıp odama geçtim. Nette gazetelere baktım.. Yerel gazetelerde Hendekçi Akademisyenlerle ilgili bi sürü tehdit vardı. Açık hedef haline getirilmiştik daha ilk günden; gazetelerde OMÜ’den ilk imzacılar olarak altı isim vardık. Hala durumu tam anlayamamıştım sanırım. Derslerin son haftasıydı, derse girdim. Olağanüstü bir durum yoktu. Kimlerin imzacı olduğunu öğrendim. Kaderdaşımla bağlantılandım. Küçük tedirginliklerimiz vardı hepimizin. Ama henüz kötülüğün şiddetinin gücüne tam vakıf olmamıştı aklım....

Ertesi gün durum “ daha ciddi” bir hal almaya başladı. İmzacı olarak bizlerin hakkında hızla soruşturma açtılar. Rektör, “başbakan daha konuşmamıştı ben onun söylemleriyle değil kendim metnin içinde geçen devleti kötü gösteren içerik nedeniyle soruşturma başlattım” mealinde bir şeyler söyleyerek, hem ne kadar bağımsız (!) hareket ettiğini, hem de sanırım akademide bir metnin içeriğine ilişkin hoş gitmeyen durumlarda nasıl cevval biri olduğunu/olacağını göstermek istedi. Tarih 13 Ocak’tı. Bir akademisyenin rektör olması için, akademinin düşünce özgürlüğünü temele alması gerektiğini bilmesi gerekmiyordu. O, akademik anlayışına “devlet-kötü göstermek-ben başlattım” gibi kelimeleri sığdırmayı, hatta akademik anlayışını bunların üstüne inşa etmeyi marifet sanıyordu ve Türkiye’de barış isteyen akademisyenlerin soruşturulması gerektiğini ilk “anlayan” kişi olmanın hazzını yaşıyordu. Barış akademisyenleri arasında ilk sırayı kendi üniversitesindeki akademisyenlere bahsetme onuruna(!) erişmiş olmuştı ya, gerisi gam değildi.

Aynı gün ve sonraki günler Samsun’da kitle örgütleri, tek tek ve “bir grup akademisyen” olarak akademisyenler, öğrenciler ve yerel basın bir yerden aynı anda düğmeye basılmış gibi hareketlendiler. Üniversitenin girişine hepimizin adının yazılı olduğu ve “Hendekçi Akademisyen istemiyoruz” diye bir pankart astılar o gece... Pankartın asıldığı yerle polis karakolunun arası sanırım 500 metre ama polis olanları görmemiş...

*Durumun
ciddiyetini
kavramamda,
Mafyacı S. Peker’in
“...kanlarında
banyo yapacak”
fantazisinin ve
Kocaeli ve Bolu’da
arkadaşlarımızın
evlerinin ve
ofislerinin aranması
ve göz altına
alınmalarının epey
yardımı oldu.*

13 Ocak’ta elime soruşturma evrakı tutuşturmak istediler. Malum, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde savunma vermem gerekiyor ama neyle suçlandığımı bile bilmediğimden ve diğer arkadaşların soruşturma evrakları aynı zamana denk gelmediğinden, (sanırım her fakülte farklı hareket etti ve benim fakültem daha bi hevesli olduğundan -eğitim fakültesi, eğitilmemeye direnenleri eğitmekle görevli ne de olsa-) soruşturma evrakını almadım. Zaman kazanayım diye iki üç gün geciktirdim. Gene de sanırım Türkiye’de ilk idari soruşturmaya maruz kalan ben oldum. Eğitim-Sen Karadeniz bölge avukatı Barış arkadaşın ciddi desteği sadece hukuki olarak değil insan ve dost olarak da o süreçte beni rahatlatan önemli unsurlardan biri oldu. Ve Eğitim-Sen’den ve diğer kitle örgütlerinden ve uzun zamandır askıda olan ilişkilerim-

den sıyrılıp o günlerde beni bulan bir çok dostun “sesi” oldukça iyi-leştirici oldu benim için...

İmzacı arkadaşlarla sıklıkla birlikte zaman geçirdik o günlerde. Can güvenliğimiz konusunda ciddi endişeleri paylaştık. Okula giriş çıkış saatlerimizi rutinin dışına çıkardık. Birçok akademisyen arkadaşım beni yalnız bırakmamak için sürekli yanımda oldular. O sıralar derslerin kesilmesi iyi oldu, çünkü bir grup öğrenci harekete geçirilmişti ve bizi üniversitede istemediklerini belirten dilekçelere imza topluyorlardı. Bir çok destekçi öğrencimizde oldu. Odalarımıza gelip iş çıkışı bize eşlik etmek isteyen o gençleri unutmak ne mümkün. Ama kabul etmedim/k böyle bi “korumayı”. Gençlerin başı benim/bizim yüzüm(üz)den derde girsin istemedim/k.

Yerel basının tacizi hep sürdü. Kitle örgütlerinin yöneticileri ağzından ne teröristliğimiz kaldı ne vatan hainliğimiz. Rektör yardımcılarında biri, “bu üniversitedeki akademisyenler bu vatan hainleriyle ilişkilerini yeniden gözden geçirsinler” minvalinde açıklamalar yaptı. Sonradan rektör adayı oldu. Daha sonraları da Gülcüler için toplanan komisyonun başkanlığını yaptı bir süre... Benim idari soruşturmamı yürüten bir başka zat da milliyetçi oylara talip olarak rektör adayı oldu sonraki süreçte. O zat (K.T.Ç) soruşturmacının taraf-sızlığını hiçe sayarak üniversitede barınmamamız gerektiğine hükmetmiş; bana gönderdiği ve hangi yasa ve yönetmeliğe dayalı olduğu bile belli olmayan soruşturma soruları hazırlamıştı ki, evlere şenlik... Can güvenliği filan neyse de

bilmediğim bir alanda ne yapacağımı bilmezliğimin imdadına, İzmir ÇHD’den dostum av. Hasan Eren’in ve Eğitim-Sen Karadeniz bölge avukatı Barış Çilingir’in hukuki bilgisi ve o sıralar oluşturulan BAK Hukuk’un soruşturma sürecinde daha sonraları temel metnimiz haline gelen Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak hocalarımın ilk taslakları yetiştirdi. Savunmamı sanırım 23 Ocak’ta teslim etmiştim ve o zamana kadar da ortalık biraz yatışmıştı. O günler biraz rahatlamıştım -ki twitter hesabımdan yapılan paylaşımlardan dolayı savcılık soruşturma başlattı. Halen bu dosya savcılıkta kapatılmadı. Sanırım Demokles’in kılıcı. Ve yerel basın da dini aşağıladığıma dair twitter çıktıları yayınlandı, sistematik biçimde...

Hakkımızda çıkan haberlerin can güvenliğimizi tehlikeye düşürdüğüne dair Samsun 2. Sulh Ceza Hakimliğine yaptığımız başvuruda, hakim talebi reddetme gerekçesi müthişti. Hakim, erişimin engellenmesini ret kararının bir kısmında şöyle diyordu; “Ülkemizin yüksek öğretim kurumlarında çalışan 1128 akademisyen tarafından sadece devletin suçlandığı, PKK’nın ve terörün hiçbir şekilde kınanmadığı, bahsinin dahi yapılmadığı bir bildiri yayınlanması doğal olarak akıl, vicdan sahibi herkes tarafından tepkiyle karşılanmış, bu konuda haber ve yorumlar yapılmıştır. İçeriğin çıkarılması istenilen haberler de bu minval üzeredir. Aralarında bağlantı olmadığını savundukları PKK terör örgütünün yıkıcı, bölücü faaliyetlerinin sonucu olarak bu PKK terör örgütüne karşı yapılan operasyonları eleştirmek, Devleti katliamla suçlamak tam da PKK

terör örgütünün istediği şeyi yapmaktır. Bu bildiri ancak siparişle PKK tarafından yazdırılmak istense bu kadar yazılabilir. Bu haliyle söz konusu haberlerde bu bildiriyi imzalayanların PKK ile bağlantılı olduklarının ileri sürülmesi de son derece normal kabul edilmelidir. Bu bildiriyi imzalayanlar Devleti katliam yapmakla suçlarken düşünce ve ifade hürriyetine sınırlarken bu durumu haber yapan, kendilerini rahatsız edici buldukları ithamlarda bulunduklarını ileri sürdükleri basının düşünce ve ifade ile haber verme hürriyetinden rahatsız olmaktadır”. Böylelikle can güvenliğimizi tehdit eden bir durumdan kurtulma talebimiz sadece reddedilmekle kalmamış, bunu hak ettiğimiz hakim tarafından dilendirilmiş oldu. Sanırım 23 Ocak’tı ve o günlerde bazı yerel gazeteler bizim için PKK’lı oldukları hakim tarafından tescillendi diye başlık atmışlardı.

Bahar dönemi geldiğinde Fakülte Kurulu kararıyla üzerimdeki tüm dersler alındı ve twitter paylaşımları nedeniyle idari soruşturma açıldı. Ve sanırım o sıralar diğer arkadaşlara da imza nedeniyle nihayet soruşturmacı bulmuş ve soruşturmalarını başlatmışlardı. Enstitü tez danışmanlıklarım dahil üzerimde hiç bir görev bırakılmadı. Bu uygulamaların neden olduğunu sorduğum dilekçelere soruşturma gerekçe gösterildi. Evraklar tamamlanıp YÖK’e gönderildikten sonra Enstitü’den tez öğrencilerimin neden geri verilmediğini bildirmelerini istediğimde herkes topu birbirine attı. “Öğrencilerin bölüme verdiği dilekçeler” dediler ama öğrencilerimin böyle bir şeyden haberleri yoktu. Usulsüzlük,

keyfiyet, yalan girila gidiyordu ve akademın içine düştüğü bu çukur-
dan ürktüm...

*Mart'ın 3'ünde
benim dosyam,
kamu görevinden
çıkarılma cezası
talebiyle YÖK'e
gönderildi. Gerekçe,
yurt dışında devleti
küçük düşürmek.
Ne imzaymış be
demekten kendimi
alamadım, etkisi
bırak yurt içini, taaa
yurt dışında devleti
küçük düşürmüş...*

Aynı tarihlerde Ali Rıza arkadaşımızın da idari soruşturması tamamlandı. Soruşturma sonuçlarını öğrenme taleplerimiz reddedildi. Bilgi edinme yasası bağlamında bilgi edinme değerlendirme kuruluna başvurularımız da "soruşturmanın selameti" açısından reddedildi. Üniversitece tamamlanmış ve YÖK e gönderilmiş bir dosya olarak neyle cezalandırıldığımızı bilmek istememiz selametsizliğe yol açıyordu.... Haziran sonuna yaklaştığımızda Taner, Melda, Özgür hocaların da soruşturma dosyaları kamu görevinden çıkarılma cezası verilmesi için YÖK e gönderilmişti.

Yaz aylarında ülkenin bir çok yerinde açılan idari soruşturmalar sonucu yaklaşık 40 dosya üstünden YÖK 20 Temmuz 2016 tarihinde bizleri son savunmaya çağır-
mıştı ki, Eğitim Sen Genel Merkezi tarafından Danıştay'a açılan ve bu soruşturmaların yasal dayanağı olmadığını iddia eden davaya istinaden Danıştay bir karar verdi ve soruşturmanın yasal dayanağının olmadığını YÖK'e bildirdi... YÖK önünde kitlesel toplanma ve eylem hazırlıklarını geniş bir grup olarak sürdürürken, YÖK'ten gönderilen "son savunmaların ileri tarihe ertelendiğine" dair bir yazıyı 13 Temmuz'da ben tebliğ ettim. Tam rahata ermiş gibiydim ki, 15 Temmuz, OHAL... Ülkenin girdiği yeni kaotik dönem... keyfiyetin ve kötülüğün birlikte yükseldiği zamanların yeniden kaderimize dönüşüşü...

Kocaeli'nden arkadaşlarımızın kamu görevinden ihraç edildiklerini öğrendiğimizde, Karaburun Bilim Kongresindeydik; 2 Eylül'dü... Bir Cumartesi sabahı Nergis Kafe'de güle söyleye çay içerken hemen yanı başımızdaki arkadaşlarımızın işsiz bırakıldığını öğrenmiştik o gece yarısı çıkan KHK'yla. Şaşkındım. Geçmiş olsun gibi bi şeyler geveledim. Üzgündüm. Aynı cürümü işlemiştik; barış demiştik savaşsever bir ülkede ve onlar işsiz bırakılmıştı bense devam edecektim işime, sanırım biraz utanmıştım ama en çok mahcup-
tum... En kötü olan şeylerin ilki nedense hep onlara nasip oluyordu. Onur hoca ordaydı, Yücel hoca, Derya hoca... oradalardı işte, bi el uzatımı ötemizde...

Sonra günler geçti... İnsan her şey gibi kötülüğe de alışıyor mu bilmiyorum ama 22 Kasım'da kamudan ihraç edildiğimi öğrendiğimde neredeyse bunu kötülük gibi bile algılamadım. 6 imzacı arkadaş kötülük karşısında eşitlenmiştik, diğer illerde bizden önce atılan arkadaşlarla ve o gün birlikte atıldıklarımızla; hep beraber eşittik... Ölüm karşısında eşitlenen insanlar gibi kötülük karşısında da eşitlenmek "kötülüğü de sıradanlaştırıyor muydu"?

Dahası, barış talebiyle yola çıkan ve bunu bir kez daha kamunun önünde deklere eden Esra, Kıvanç, Muzaffer ve Meral hocalara yapılan kötülükler; 40 gün tutsaklık... gene barış için imzacı akademisyenleri destekleyen sanatçılar hakkında yürütülen davalar, barış için yola çıkan herkese reva görülenler o kadar ağır ve o kadar insafsızcaydı ki, benim işten atılmam ve bir daha kamuda çalışamayacak olmam sanki kötülük bile değil gibiydi.

Sanırım sistematik olan, “o olmaktan” çıkıyor. Öyle olmamış mıydı 2015’in 7 Haziranından sonra ?... 20 Temmuzda Suruç’la başlayan, Sultanbeyli, Ankara Gar, Sultanahmet, Kızılay, Sabiha Gökçen, Taksim, Bursa, Gaziantep, Diyarbakır, Midyat, ... (yazarken içim darlanıyor...) en son Reyna katliamları... Yakılan yıkılan kentler... ölülerini bile gömemeyen Kürtler, kendi “acılarını bal eyleyen” koca bir Ortadoğu... koca bir insanlık....

çıkıyor duygularım; can buluyor biraz... Bir gün bu topraklarda yaşayacağımıza inancım derinleşiyor, barış içinde ve kardeşçe... ve geç saatte bu yazıyı yetiştirmeye çalışırken KESK’in Sesi’ne, şimdi bir türkü çalıyor klavyenin sesini bastırarak bilgisayarın arka fonunda; Ahmet Kaya söylüyor: “Yaprak döker bir yanımız, bir yanımız bahar bahçe”...

Her birinin duygusal yükü farklı bende, ama kötülük sistematik olarak yükseldikçe duygusal tepkilerim flulaşıyor. Bu flulaşma sadece kötülüğe karşı değil, hayatın bütün alanlarına karşı; artık sevinçlerimde öfkelerimde daha az şiddetli... daha mat duygularla sürdürüyorum hayatı ve bu “cansızlaşmamın” kanıtı gibi... Gene de bi yanım, her şeyin daha da kötüleştiği bu günlerde “gün gelir gün gelir döner bu devran, yıkılır zulmün son kaleleri” diyen türküye her eşlik ettiğinde “mat olmak”tan

YALNIZDEĞİLİZ

Barış için akademisyenler grubunun barış bildirisine imza attığım için, kendine Dünya Üniversitesi diyen vizyon yoksunu Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 2016 Ocak ayında bana ve diğer imza atan akademisyen arkadaşlarıma hala gerekçelendirilemeyen bir soruşturma açıldı. 15 Temmuz sonrası OHAL'in fırsatçılığa dönüşmesi sonucu Ağustos ayında görevden uzaklaştırıldık. Ve nihayet 30 Eylül'de sözleşmemin yenilenmemesi ile 8 arkadaşım ile beraber işten atıldık. İşten atıldığım tarafıma bildirilmedi, işten atıldıktan 10 gün sonra attığım imza için savcıya ifade vermeye giderken internetten öğrendim. Henüz araştırmacı olarak yer aldığım -doktora tez projem dahil- yer aldığım projelerin kapatılacağını bilmiyordum. Her geçen gün Türkiye'deki üniversitelerin bilimden uzaklaşmasına ve bunda rol alanların kendine bilim insanı demesine tanık olacağımı bilmiyordum. Kendilerini unvanlarla yükselten insanların küçüldüğünü, kaybedecek bir şeyim kalmadıkça özgülreşeceğimi bilmiyordum.

Bu keyfi uygulamaların bir parçası olan cingöz aktörler de yapılan işlemin hukuksuz olduğunu biliyorlar. Sahip oldukları ve kirl ettikleri unvanların arkasına gizlenenler bilsinler ki akademideki skandalların normalleşmesinin sorumlusu, bugün yaptıkları küçük kariyer hesapları ile kendilerinden başkası değildir. Bilim insanlarına yakışmayan küçük hesaplarıyla, akademiye de kendi geleceklerine de zarar veriyorlar.

Bu yozlaşma son on yıldır sadece akademide değil, toplumun her katmanında gerçekleşmektedir. Akademi toplumdan bağımsız değildir. Her gün iktidar tarafından beynimize hakaret ve tecavüz edilen topraklar-

da, değer verdiğimiz sözcüklerin içinin boşaltılmasına birlikte tanık oluyoruz; demokrasi, ahlak, laiklik, insan hakları, ifade özgürlüğü... Biz bu kelimelerin gerçek anlamını biliyoruz ve diğer nesillere bizim bildiğimiz şekli ile öğreteceğiz.

“ Tarihte her zaman var olmuş cismi değişen ismi hatırlanmayan yancılar ve sapkın erk tarafından bütün değer yargılarımızın içinin boşaltılması, güvencesiz çalıştırılmak ve yapılan haksızlıkların cezasız kalması ile sistematik şekilde günden güne yalnızlaştırılıyor. ”

Aslında yalnız değiliz. Bizler bu küçük insanların çizdiği küçük sınırlar içerisine hapsolmadık, hapsolmayacağız. Biliyoruz ki sistem içerisinde yalnızlaştırılan her bir birey, hocasının, patronunun, amirinin gördüğünden fazlası. Sabahlara kadar laboratuvarlarda, kütüphanelerde çalışan kadrolu kadrosuz bilim insanlarından, madenlerde çalışan işçilere, hasta bakan hastabakıcılardan, proje yetiştiren, raporlar hazırlayan beyaz yakalılara... Hiçbirimiz yalnız değiliz. Sesimiz birleştikçe gürleşecek...

Bizleri yalnızlaştırmaya çalışan, ötekileştiren cingöz yancılar korkuyorlar çünkü biliyorlar, yapılan her haksızlığın hesabını soracağız. Sadece sıramızı bekliyoruz. Yönetimler geçer, direniş hatırlanır.

Korksalar iyi ederler, yaptıkları haksızlıklarla öfke biriktiriyorlar.

Dayanışmayla...

Barış İçin Bildiri Özgürlüğü

Güven Bakırezer

11 Ocak 2016'da büyük çoğunluğu Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları 1128 akademisyen ve araştırmacı Türkiye Cumhuriyeti devletinin ülkenin güneydoğu illerinde PKK ile mücadele adına yürüttüğü askeri operasyonları temel hak ve özgürlükleri ihlal ettiği gerekçesiyle protesto eden bir bildiri yayımladılar. Hemen ardından cumhurbaşkanının girişimiyle bildirinin ifade özgürlüğü kapsamı dışında kalan bir vatana ihanet belgesi olarak suçlandığı bir kampanya başlatıldı, imzacılar adli ve idari soruşturmalara maruz bırakıldı, gözaltı, tutuklama, yaygın işten çıkarma ve memuriyetten men cezalarına çarptırıldı.

Bildiri kısaca "bu suça ortak olmayacağız" başlığı taşımaktaydı.

Devlet vatandaşlarını "haftalarca süren sokağa çıkma yasakları altında filen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte, yerleşim yerlerine ancak bir savaşta kullanılacak ağır silahlarla saldırarak" temel hak ve özgürlükleri ihlal etmekteydi. Bildiride bu suç "katliam", "kasıtlı ve planlı kıyım", "bilinçli sürgün politikası" terimleriyle nitelenmektedir. Bildiri nihayet devletin "vatandaşlarına uyguladığı şiddete" son vermesini ve özetle Kürt sorununun barışçıl çözümü için gerekli adımların atılmasını talep etmekteydi.

Bildiri ağır eleştiri aldı: bir yandan, devleti suç işlemekle itham ediyor, üstelik de katliam gibi ağır bir suçu işlemekle itham ederek aşağılıyor, öte yandan, PKK propagandası yapıyor, devletin PKK ile mücadele gücünü zayıflatıyor, PKK aleyhine hiçbir şey söylemiyordu. Bu gerekçelerle toplumun çoğunluğu bildiriye ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirmede. Aca-ba eleştiri konusu noktalar, doğru veya yanlış, bildiriye ifade özgürlü-

ğü kapsamında çıkarıyor muydu?

İfade özgürlüğü yaygın kabul görse de, ahlaki temeli bilinmez veya sıklıkla gözden kaçırılır, bu yüzden de kapsamı nihayetinde keyfi biçimde değerlendirilir. İfade özgürlüğünün ahlaki temelini insanın bilişsel sınırlılığı oluşturur. Ahlaki iynin belirsizliği, olguların yoruma açıklığı, öngörü sınırlılığı, düşüncenin ifadesini bir hak olarak tanıma yükümlülüğü doğurur. Hiçbir fail yanılmaz değildir. Dolayısıyla, hiçbir devlet hiçbir çoğunluk adına, hiçbir süreyle, hiçbir gerekçeyle fillere karşı yurttaşların eleştiri hakkını meşru biçimde sınırlayamaz.

Devletlerin suç işlediği ahlaken ve hukuken daima söylenebilir. Evrensel ahlakın yokluğu koşullarında, her fil ahlaken suç olarak nitelenebilir. Hukuk olgusal olsa da, hukuki metinler yoruma açıktır ve hukuki görünen bir filin hukuken suç oluşturduğu ileri sürülebilir. Bildiri devlete karşı örtük olarak ahlaki ve açık olarak da hukuki suç

isnadında bulunmaktadır. Hukuki suç isnadını anayasaya ve Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası hukuka dayandırmaktadır.

Bir değerlendirmenin ölçülülük sınırını aştığı ve hatta aşağılama içerdiği iddiası objektif olarak kanıtlanamaz, olgusal değerlendirme ile aşağılama arasında objektif bir sınır çizilemez. İfadeler inanca dayalı olabilir, değer yüklü olabilir, mecaz ve sembolik anlatım içerebilirler. Kelimeler anlamca nihayetinde belirsizlik taşırlar. Bildirinin devletin işlediği suçun adını ve/veya boyutunu nitelemek için kullandığı "katliam" ve "kıyım" gibi terimler de nihayetinde anlamca yorumlanmaya açıktır.

Cari bir hukukun ahlaki meşruiyeti daima tartışmaya açıktır. Hukukun suç ve suçlu olan ahlaken böyle görülmeyebilir. Daha özelde, yasadışı zorunlu olarak hukuki suç oluştursa da, amaçlar her zaman hukuki suç oluşturmaz. Bildiride ne PKK'nın adı geçmekte ne şiddet içeren mücadele araçlarının savunusu yapılmaktadır. "Kürt siyasi iradesinin taleplerini içeren" barışçıl çözüm istenmektedir. Sorunun barışçıl çözümünün PKK'nın hedef ve amaçları ile uyumlu olduğu iddiası hukuki bir suç isnadı oluşturamayacak kadar muğlaktır.

Amaçlanan bir yarar için belli bir zararın mazur görülmesi, özellikle bu zarar temel haklarla ilgiliyse, ahlaken fevkalade tartışmalıdır. Yasadışı örgüt ve eylemler ile mücadelenin de ahlaki sınırları vardır. Bildiri insan hakları ihlalleriyle tam da bu sınırlara dikkat çekmektedir. Olgusal düzeyde, askeri operasyonların yararı kanıtlanamaz. Yine olgusal düzeyde, bildiride askeri

operasyonlara karşı çıkışın devletin mücadele kapasitesini zayıflatıldığı iddiası da kanıtlanamaz, böyle olmak zorunda değildir. Zayıflatabileceği olasılığı ise yasaklamaya dayanak oluşturamaz.

Bir rıza devletinde yurttaşlar eleştiri hakkına sahip olduğu gibi eleştirmeme, eleştirisini erteleme, eleştirisini başka mecralara saklama haklarına da sahiptir. Ahlaki eylem en azından çoğu durumda takdir içerir. Ölçülük ve hakkaniyet adına çatışan tarafların aynı anda birlikte eleştirisini yapmak ahlaki zorunluluk değildir.

Zora değil rızaya dayalı bir devlette ahlaki özerklik ile hukuki tâbiyet ayrımı yapılır. Ahlaki özerklik bir arada yaşama hukuku adına terk edilmez. Ahlaki özerkliğin kabulünün öncelikli hukuki gereği ifadenin mutlak özgürlüğüdür. Barış bildirisine eleştiri hukuki cezalandırmanın gerekçesi olamaz. Barış bildirisine soruşturma, taraftarı ne kadar çok olsa da, imzacıların ifade özgürlüğünün keyfi ihlalidir.

Bildiri örneğinde
imzacıların
yurttaşları olarak
vergi verdikleri ve
yöneticileri için oy
kullandıkları devleti
kendilerine muhatap
almaları veya
sorunun çözümünü
öncelikle devletin
tavrında görmeleri
ve dolayısıyla PKK'yı
değil de devleti
eleştirmeyi tercih
etmeleri ahlaken
savunulabilirdir.

EK

**“Bu ülkenin
akademisyen ve
araştırmacıları
olarak bu suça ortak
olmayacağız!”**

mül hukukunun ve uluslararası hukukun emredici kurallarının da ağır bir ihlali niteliğindedir.

Devletin başta Kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve uyguladığı bilinçli sürgün politikasından derhal vazgeçmesini, sokağa çıkma yasaklarının kaldırılmasını, gerçekleşen insan hakları ihlal-

olarak yer almak istediğimizi beyan ediyoruz. Siyasi iktidarın muhalefeti bastırmaya yönelik tüm yaptırımlarına karşı çıkıyoruz.

Devletin vatandaşlarına uyguladığı şiddete hemen şimdi son vermesini talep ediyor, bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak sessiz kalıp bu katliamın suç ortağı olmayacağımızı beyan ediyor, bu talebimiz yerine gelene kadar siyasi partiler, meclis ve uluslararası kamuoyu nezdinde temaslarımızı durmaksızın sürdüreceğimizi taahhüt ediyoruz.”

Türkiye Cumhuriyeti; vatandaşlarını Sur'da, Silvan'da, Nusaybin'de, Cizre'de, Silopi'de ve daha pek çok yerde haftalarca süren sokağa çıkma yasakları altında fiilen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte, yerleşim yerlerine ancak bir savaşta kullanılacak ağır silahlarla saldırarak, yaşam hakkı, özgürlük ve güvenlik hakkı, işkence ve kötü muamele yasağı başta olmak üzere anayasa ve taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınmış olan hemen tüm hak ve özgürlükleri ihlal etmektedir.

Bu kasıtlı ve planlı kıyım Türkiye'nin kendi hukukunun ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmaların, uluslararası tea-

lerinin sorumlularının tespit edilerek cezalandırılmasını, yasağın uygulandığı yerde yaşayan vatandaşların uğradığı maddi ve manevi zararların tespit edilerek tazmin edilmesini, bu amaçla ulusal ve uluslararası bağımsız gözlemcilerin yıkım bölgelerinde giriş, gözlem ve raporlama yapmasına izin verilmesini talep ediyoruz.

Müzakere koşullarının hazırlanmasını ve kalıcı bir barış için çözüm yollarının kurulmasını, hükümetin Kürt siyasi iradesinin taleplerini içeren bir yol haritasını oluşturmasını talep ediyoruz. Müzakere görüşmelerinde toplumun geniş kesimlerinden bağımsız gözlemcilerin bulunmasını talep ediyor ve bu gözlemciler arasında gönüllü

Bir imzanın

Kısa Öyküsü

Kuvvet Lordoğlu

Bu dergi için kısa bir yazı yazarken, kendi kişisel öykümü aktarmaktan çok işten atılma olgusunun bugününü değerlendirmek istedim.

....

Babam için bu mesleğe girmedim, ama onun önemli bir arzusu Üniversite'ye girince gerçekleşmiş oldu. Bir arkadaşımın deyişiyle, ben de tekrar dünyaya gelsem yine yapacağım işlerin başında Üniversite'de çalışmak gelirdi. İş mi size yakındır, yoksa yakın olan işler mi vardır bilinmez, ama bu mesleğin istenirse sizi diri tutma özelliği olduğu kesin.

Barışı istemenin terör örgütü ile ilişkilendirilmesinin oldukça uzun bir tarihi var bu topraklarda. Geçmişimizde Behice Boran'lar, Pertev Naili Boratav'lar, Muzaffer Şerif'ler var. Daha yakın bir dönemde "Barış Derneği" davasını anımsayanlarınız vardır. Hele Kenan Evren'in Aydınlar Dilekçesi'ne imza atanları son sultan Vahdet-

Artık çok iyi öğrendiğimiz KHK numaralarına göre epey kıdemli olan ihraç edilmiş akademisyenleriz. Barışı istemek adına işini kaybetmek, gözaltına alınmak, ayrımcılığa uğramak gibi bir dizi sorunla uğraşmak bizler için oldukça sıradan şeyler haline geldi. Bu durumla baş etmek için, özel bir çaba sarf etmeden, devlet bizleri çok kısa zamanda örgütlemiş oldu. Kocaeli kentinde 19 akademisyen bir araya geldi ve Kocaeli Dayanışma Akademisini kurdu (KODA).

tin'e benzetmesi zihinlerde kalmıştır. Bu dava, 12 Eylül sonrasının ünlü davalarından biri olarak tarihe geçmiştir.

"Bu suça ortak olmayacağız" bildirisini imzalayanlarla Devletin kavgası ilk kavga olmadığı gibi sonuncu olacağına dair henüz hiç bir işaret yok. Devlete muhalif olmanın başlı başına sorun olarak algılandığının en önemli göstergesi, Üniversite içinden ve dışından gelen muhalif seslere şiddetle karşı koymak olarak ortaya çıkıyor.

Dilimizdeki deyimlerden biri sanki bu durumu özetlemek için üretilmiş: "Ne öne çık asıl, ne geride kal basıl." Aktarılan deyim, vasat olarak kalmayı en güvenli yol olarak tarif ediyor. Bugün akademideki bazı hocalar için ne kadar uygun... Bildiriyi imzalayanlar açısından ortaya çıkan sonuçlar devlete muhalif olmanın bedelinin ödettirildiğini göstermiyor mu ?

Barış sözünün iktidar sahipleri için soru işareti taşımasının nedenlerinden birinin, barış isteyenlerin muhalif kimliklerinden kaynaklanması kuvvetle muhtemel. Galiba onlara göre barış, savaş için hazırlık yapılan bir dönem anlamına geliyor.

Böyle bir algılayış beraberinde barış istemeyi düşmanca bir talep haline getiriyor. Bu talebi ortadan kaldırmak için veya bir ihtimal olarak bile ortaya çıkmaması için savaşın veya savaşa hazırlığın sürekliliği vurgulanıyor.

.....

Öte yandan hepimizin karşılaştığı çok sıradan manzaralardan biri de kavga eden kişilerin etraftakiler tarafından ayırmaya çalışılmasıdır. Genel olarak araya girenler ve kavgayı ayırmaya çalışanlar kimin haklı kimin haksız olduğu ile ilgilenmezler. Orada süren kavganın bitmesidir esas olan.

Barış istemek sadece bizim coğrafyada değil bütün toplum-
larda aynı zamanda kadim bir ge-
lektir. Tarihte en uzun kavgaların,
savaşların bile sona erebildiğini
biliyoruz. İran ile Irak savaşı yakın
tarihimizdeki uzun savaşlardan bi-
ridir. Her iki ülkede binlerce ölüm
gerçekleşti, ne adına ve ne için
oldu, doğru dürüst anımsamadan
binlerce ölüm sonrası taraflar eski
sınırlarına çekildiler.

....

Ama yüce devletimiz ve tem-
silcileri bize zor kullanarak "taraf
olun, mümkünse bizden yana olun
ve savaşın, olmaz ise sesinizi çıkar-
mayın, susun" demektedir. Güney-
doğu'da tarumar edilen onlarca
kentten sadece Cizre'yi gördüm
bir kaç arkadaşımınla beraber, orada
bu durumun muhatapları ile dert-
leştim. Özetle, orada yaşananlara
çok kısa tanıklığımız oldu. Sonra
herkesin yapabileceği çok sıradan
bir şey yaptım, barış isteyen bir
metni çekinmeden imzaladım.

.....

Daha sonra yaşadıklarımız,
imzaladığımız metnin çok ötesine
geçti. Başlangıçta elbette bunlar-
dan haberdar olmamız mümkün
değildi. Kocaeli Üniversitesi'nin anlı
şanlı profesörlerinden oluşan bir
yönetim kurulu, attığımız imzayı
teröre destek olmakla bir gördü,
isimlerimizi üniversiteden ihraç ve
kamu görevinden men talebi ile
Yüksek Öğretim Kurulu'na yolladı.
İşin en acı yanı ise, o yönetim ku-
rulunda bu metni imzalamaktan
kaçınan bir öğretim üyesi bile çıka-
madı. Korkuları onları beklerken,
sizi tanımış olmaları, aynı koridoru
paylaşmış olmaları bile bir önem

ifade etmedi. "Timsah gözyaşları "
içinde üzüntülerini belirttiler.

.....

Bu ülkede karşı çıkmanın ve dik-
durmanın her zaman bir bedeli ol-
duğunu yaşım bana öğretti.

Çocuklarıma
ve torunuma
bırakacağım
şeyler arasında en
önemlisinin onurlu bir
yaşam olması benim
açımdan hala çok
önem taşıyor.

Mesela, sizi hiç tanımamış ol-
masına rağmen bir Kürt kadının
boynunuza sarılması ve kucakla-
ması kolay kolay hafızanızdan si-
linmeyecektir. Bunun onurunu ya-
şadığım sürece taşıyacağım.

.....

Metal grevi esnasında işçilerle
beraber olduğumuzda, onların so-
rularına yanıt aradığımızda sadece
işimizi yapıyorduk, yani bildikleri-
mizi işçilerle paylaşıyorduk. Ama
bir yıl sonra Kocaeli Üniversitesi'n-
den atılan 19 akademisyene aynı
işçiler çekinmeden sahip çıktılar.
Zor zamanlarda yanlarında oldu-
ğumuz için onlar da bizlere destek
olmak için gazetelere mektup yaz-
dılar. Bu kadar unutkan bir toplum
içinde onların bizleri hatırlamasının
önemi çok büyük.

....

İşin gerçek yüzünü bu yazıyı oku-
yandan saklayamayacağım; Barışı
talep eden bir metne imza attık,
yaptığımız ölüme karşı yaşamı sa-
vunmak için küçük bir "taş" atmak
idi. Ancak bu taş kayaları devirdi,
umuda dönüştü. Barışı hemen şimdi
göremesek bile, artık barış isteme-
nin suç olmayacağı bir ülkenin "ilk
bedel" ödeyenleri arasında bulun-
mak bile yeterli bir kazançtır .

İnsan Olmak İçin Çaba Göstermek Gerek

Kocaeli Üniversitesi'nden "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildiri imzalayan 19 akademisyen olarak 1 Eylül 2016 tarihinde 672 sayılı KHK ile kamu görevinden ihraç edilmemizin ertesinde, bana ve kendilerinin paylaştığı üzere diğer ihraç edilen hocalarımıza hakim olan duygu hafifleme hissiydi. Stoik ahlak filozoflarının "gönül ferahlığı" ya da "iç huzur" diye adlandırdıkları bir şey var. Doğru şeyler yaptığında insanın içini kaplayan bir ruh hali bu. Biz de, ihracımızın ertesinde, belki de yaşamlarımızda en az bir kere olsun doğru şeyi yapmış olduğumuzdan emin olduğumuzdan ferahlamış ve huzurlu bir ruh hali sergiliyorduk.

Sokrates'in iyiliğin, doğruluğun (adaletin) ve mutluluğun birbirlerine bağlı olduğuna yönelik argümanlarından haberdar olan birisi olarak, siyasal iktidarın doğru olduğuna emin olduğumuz bir eylemimizden dolayı bize "sözümona" bedel ödetmeye yeltendiği bir durumda böyle bir ruh halinin

bize hasıl olmasında benim için şaşırtıcı bir durum yoktu gerçekten de. Bence, asıl sorulması gereken şeydu:

Niye insanların doğru olduğunu düşündükleri şeyi her şeye rağmen yaptıkları bir durum diğer insanlara sıradışı görünüyor? Niye çoğunlukla insanlar doğru olduğunu düşündükleri şeyi herşeye ve herkese rağmen yapmıyorlar? Yapamıyorlar?

Hannah Arendt'in Eichmann Kudüs'te: Kötülüğün Sıradanlığı Üzerine Bir Rapor isimli eseri bir anlamda bu soruya ışık tutuyor. Karl Adolf Eichmann, Nazi Almanya'sında bir devlet görevlisi; Arendt onun karakteri itibarı ile sıradan birisi olduğunu düşünüyor ve onun karakteri üzerinden sıradan insa-

nın nasıl olup da Nazizmin insanlık dışı uygulamalarına seyirci kaldığını ve/veya bu uygulamalarda yer alabildiğini anlatıyor.

Şöyle söylüyor Arendt Eichmann hakkında: "İnsan onu dinledikçe, onun konuşma yetisinin yokluğunun düşünememe yetisiyle, daha doğrusu kendisini başkalarının yerine koyarak düşünememe yetisiyle, ilgili olduğunu anlıyor" (s.49).

Eichmann Kudüs'teki mahkemede kendisini savunurken basit bir insan ve devlet görevlisi olarak sadece ve sadece yapması gerekenleri yaptığını hatta elinden geldiğince Yahudilere karşı kibar ve yardımsever olduğunu söylüyor. Bunun üzerine Arendt ise şunu söylüyor: "80 milyonluk Alman toplumu gerçeğe ve doğruya karşı, kendi kendini kandırma, yalan ve aptallık zırhını kuşanmıştı. Eichmann aslında bu genel özelliklerin bir taşıyıcısıydı sadece. Yalanların içeriği zamanla değişti; yalanlar

sıklıkla birbiriyle çelişti; hatta halkın ve parti hiyerarşisi içerisindeki insanların dile getirdiği yalanlar birbirlerinden farklı oldu; ama değişmeyen tek şey yalanın hayatta kalabilmenin bir zorunlu koşulu haline gelmiş olmasıydı” (s.52).

Daha fazla uzatmaya hiç gerek yok, Arendt bize temel olarak şunu söylüyor: Kötülüğü gerçekleştiren şeytani ve canavar ruhlar değil; sıradan insanlar... İçinde yaşadığımız dünyanın insani sorunlarına ve felaketlerine karşı duyarsız kaldığımızda, hiçbir şey yapmadığımızda kötülüğe katılmış oluyoruz. Bize dayatılan sahte-gerçekliği sorgulamadan kabul ettiğimizde, onu kanıksadığımızda ve ona biat ettiğimizde kötü oluyoruz.

Sonrasında gerçek ve doğru olduğunu düşündüğümüz şey için mücadele etmeliyiz, gerektiğinde de bedel ödemeyi göze alabilmeliyiz. Ancak o zaman kötülüğün sıradanlığının yol açtığı iç sıkıntısından, darlanmadan, çok daha ağır insanlıktan uzak düşmüş olmanın verdiği ızdıraptan bir nebze kurtulup azıcık gönül ferahlığı/iç huzur bulabiliriz.

Dolayısıyla, ancak iyi olmak için çaba gösterdiğimizde iyiliğe yaklaşabiliriz. Öncelikle gerçek ve doğru olanı bulmak için çaba göstermeliyiz. Bunun için Kant'ın yargı gücünün üç ilkesi dediği şeyi yaşamlarımızın düsturu haline getirmek gerek: kendin düşüneceksin; kendini herkesin yerine koyarak düşüneceksin; düşüncelerinin bütünü hem kendinin hem de başkalarının perspektiflerini tutarlı bir biçimde birleştiren bir kapsayıcı perspektif oluşturacak.

SAVUNMAMDIR

Mustafa Şener

Savunmamdır¹

1. Hukuki bir dava ile değil, siyasi bir operasyonla karşı karşıyayız. Biz bu davada facebook hesaplarımızdan paylaştığımız bir takım haberler nedeniyle değil, 11 Ocak 2016 tarihinde kamuoyuna açıklanan Barış İçin Akademisyenler imzalı “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı bildiriye imza atmış olduğumuz için yargılanıyoruz. Bu bildiriye imza attığımız için peşinen “suçlu” sayılıyor ve sonra da hakkımızda suç uydurulmaya çalışılıyor. İki üç yıl önceki facebook paylaşımlarımızın tam da bu bildiri kamuoyuna açıklandıkdan sonra “incelemeye” alınması bir rastlantı değil. Ya da bu davaya dahil edilen dört akademisyenin de imzacı olması bir tesadüf değil. Zaten bu soruşturmanın Mersin Üniversitesi rektörlüğünün imzacı akademisyenler hakkında savcılığa bir suç duyurusunda bulunmasıyla başlatıldığı da bizzat üniversitenin itirafıyla kanıtlanmış durumda. Üniversite rektörlüğü, siyasi iktidarın, daha somut ifade etmek gerekirse Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın yönlendirmesiyle, söz konusu metni imzaladığımız için bizim bir suç işlediğimizi düşündü; kendisi bir idari soruşturma açtı, imzacı akademisyenlerin sözleşmelerini yenilemeyerek tek tek hepsini işten atmaya başladı (bugüne kadar altı akademisyenin üniversite ile ilişkisi kesildi ve bu sayının artmaya devam edeceği

¹ Bu savunma “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama” suçunu işlediğim iddiasıyla yargılandığım Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesinde 12 Temmuz 2016 günü yapılan duruşmada sözlü olarak okunmuş, gözden geçirilmiş bir nüshası 9 Eylül 2016 günü Mahkeme başkanlığına yazılı olarak sunulmuştur. Bir belge niteliği taşıdığı için burada metnin mahkemeye sunulan hâli çok büyük ölçüde korunmuş; bazı yazım hataları düzeltilmiş, cümlelerin anlamını bozmayacak şekilde birkaç sözcük değiştirilmiştir.

anlaşıyor²), bunlarla da yetinmeyecek savcılığa suç duyurusunda bulundu. Bütün bu süreç bir üniversite için aslında büyük bir utançtır.

Düşünce ve ifade özgürlüğünün en geniş anlamda uygulanması gereken bir kurum olarak, dahası bunu akademik özgürlük kavramı çerçevesinde daha da ileri bir boyuta taşması gereken kurum olarak üniversitenin bir bildiri dolayısıyla böylesine bir cadı avı başlatması olsa olsa o kurumun üniversite adını hak etmediğinin kanıtı olabilir.

Üniversite ancak ve ancak siyasi iktidara karşı özerk bir yapıya sahipse üniversitedir. Dünyanın bütün demokratik ülkelerinde “üniversite özerkliği” üzerinde tartışma dahi yapılmayacak kadar temel bir ilke kabul edilir ve bu ülkelerde üniversiteler siyasi iktidarın emirleriyle hareket etmezler.

Savcılığın da bu ihbarı ciddiye alarak baştan suçlu ilan edilen bizler hakkında yeni suçlar yaratmaya çalışması, nereden bakarsanız bakın kendisinin de bu cadı avına, bu siyasi operasyona ortak olmaya çalıştığını gösterir.

Bilindiği gibi ülkemizde siyasi iktidarın bugünkü sahipleri devleti oluşturan bütün kurumsal yapılarda ciddi operasyonlar yaparak kendi ideolojisine uymayan unsurları tasfiye etmeye çalışmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri, sivil bürokrasi, yargı, medya, serma-

² Savunma yazılırken 6 olan bu sayı 2016 yılı sonu itibarıyla ne yazık ki 10’a ulaştı. Bu süreçte atılma sırası henüz kendisine gelmemiş bir arkadaşımız da yurtdışında kazandığı bir bursu kullanmasına izin verilmediği için istifa etmek zorunda kaldı. Ayrıca 2017 yılında yine sözleşmesi yenilenmeyerek işinden atılması kuvvetle muhtemel olan başka arkadaşlarımız da var.

ye çevreleri çeşitli yollarla "hizaya getirilmeye" çalışılmaktadır. Bütün bu operasyonları yaparken çeşitli güç ilişkilerinin yanında hukuk da bir silah olarak kullanılmaktadır. Orduda Ergenekon ve Balyoz operasyonlarıyla gerçekleşen bu hiza-ya getirmenin nasıl bir hukuk garabetine yol açtığı bugün ortadadır. Benzer şekilde muhalif medyanın nasıl tasfiye edildiği, biat etmeyenlerin ekonomik, siyasi ve yargısal operasyonlarla nasıl bir kıskaç altına alındığı açıktır. Bugün neredeyse iktidara eleştirel yaklaşabilen bir televizyon kanalı ya da bir gazete kalmamış durumdadır. Yargıda devam etmekte olan operasyonları da bu çerçevede hatırlatarak geçeyim. Örnekler çoğaltılabilir, fakat bugünkü davanın konusu olarak üniversiteye geçelim.

Türkiye'de üniversite özerkliği zaten 12 Eylül darbesinin bir ürünü olan YÖK'le beraber yok edilmiş durumdadır.

YÖK'ün üniversiteleri nasıl bir cendereye aldığı yıllardır çok çeşitli boyutlarıyla tartışılmakta ve neredeyse her siyasal parti ve toplumsal kesim tarafından kabul edilmektedir. Lakin muhalefet-ten bu gerçeği kabul eden ve müstakbel iktidarlarında YÖK'ü kaldıracaklarını vaat eden siyasal partiler iktidara geldikleri zaman bu sözlerini unutmakta, YÖK'ü kaldırmak yerine kendi siyasal çizgileri ve ideolojileri ekseninde üniversiteleri denetlemek için bu kurumun olanaklarından yararlanmayı tercih etmektedirler. Geçmişte Süleyman Demirel bu konuda iyi bir örnektir ama ne yazık ki bu konuda yalnız değildir. Bugünkü iktidar da yani AKP ve onun lide-

ri R. T. Erdoğan da çeşitli kereler YÖK'ten memnun olmadıklarını, YÖK'ü antidemokratik bulduklarını ifade etmelerine rağmen iktidara geldikten sonra YÖK'ü daha da güçlendirmeyi ve böylece üniversiteleri kendi siyasi çizgileri doğrultusuna çekmek için bir araç olarak kullanmayı tercih etmişlerdir. Bugün gündemde olan kimi yasa tasarılarında YÖK'e bugüne kadar görülmedik biçimde yeni yetkiler verilmekte, YÖK başkanına herhangi bir üniversite mensubu hakkında doğrudan soruşturma açma yetkisi verilmesi öngörülmektedir.

Bu çerçevede **Barış İçin Akademisyenler bildirisi**, siyasi iktidar ve onun güdümündeki üniversite yönetimleri tarafından akademi içinde bugüne kadar her nasılsa barınabilmiş muhalif kesimleri tasfiye etmekte bir fırsat olarak görülmektedir. Şu anda karşı karşıya bulunduğumuz dava yağmuru başka bir şekilde anlamlandırılmaz. Bu bildiriye imza atan biz dört akademisyen hakkında sadece facebook hesaplarından üç ayrı soruşturma açılmış durumda ve bunların ikisi davaya dönüşmüş bulunuyor.³ Ayrıca yine imzacı iki akademisyen hakkında başka suçlamalar da var. Bizler epey uzun süredir bu mesleği yapıyoruz, ben şahsen 22 yıllık üniversite mensubuyum ve şimdiye kadar hakkımda hiçbir dava yokken bu imzadan sonra üç dört davadan birden yargılanıyor olmamı bir tesadüf olarak görmem mümkün değildir.

³ TCK 301'den açılan soruşturma davaya dönüşmeden kapandı. Cumhurbaşkanına hakaretten benim de içinde olduğum üç akademisyene açılan dava ise ilk celsede beraatla sonuçlandı. Bu savunmanın konusu olan dava ise halen devam ediyor, bir sonraki duruşması Mart 2017'de yapılacaktır.

2. Karşınızda "Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik Etme" suçunu işlediğim iddiasıyla bulunuyorum. Bu benim için gerçekten züldür, zulümdür. Hayatımı, en azından bunun bilinçli olarak geçirdiğimi varsaydığım son 35 yılımı kin ve düşmanlığa karşı sevgi ve barış için mücadele ederek geçirdim.

Bireysel yaşantımda bir çiçeği ezmeye, bir karıncayı incitmeye özen gösterdim. Şiddetten her zaman nefret ettim ve uzak durmaya çalıştım. Politik bir insan olarak da toplumsal sorunların her zaman barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmesini savundum. Aynı zamanda bir sendikacı, bir akademisyen ve siyaset bilimci olarak her zaman demokrasiyi ve insan haklarını savundum. Gücüm ve aklım yettiğince şiddete ve savaşa karşı durdum.

Ben bir akademisyenim, şükür ki, kendimi tek ifade etme yerim facebook değil. Kitaplarım var, makalelerim var, yetiştirdiğim yüzlerce, binlerce öğrencim var. Bugüne kadar hiçbir kitabımda, hiçbir yazımda, hiçbir dersimde, hiç kimseyi hiç kimseye karşı kin ve düşmanlığa tahrik etmedim. Hiçbir yerde şiddeti övmedim, hiçbir ayırmacılık yapmadım. Aksine bütün öğrencilerimi dostluğa ve dayanışmaya davet ettim; aralarında farklı dinlerden, farklı mezheplerden, farklı cinsel yönelimlerden, farklı etnik kökenlerden, farklı kültürlerden gelenler varsa, onlara karşı önyargılı olmamaya çağırdım. Gözlerini dünyanın bütün renklerine, kulaklarını kâinatın bütün seslerine açmalarını tavsiye ettim. Ders verdiğim yüzlerce öğrenci arasında

bunun tersini söyleyecek tek bir öğrenciye rastlayamazsınız. Çok farklı kökenlerden gelen, farklı siyasal eğilimlerde olan öğrencilerim arasında en ufak bir ayrımcılık yapmadım; bunu iddia edecek tek bir kişi bulamazsınız.

Siyaset bilimciyim; siyasetin eşitlik, özgürlük, adalet ve barış nosyonları temelinde örgütlenmesi gerektiğine inanırım. İnsanlığın sınıfsız, sömürsüz bir dünyada barış içinde özgürce ve eşitçe yaşayabileceğine inanırım. Bir akademisyen olarak da, sıradan bir insan olarak da bu doğrultuda bir siyaseti savunurum. Böyle bir dünyanın kurulabileceğine inanırım, bunun bilimsel olarak da savunulabileceğini göstermeye çalışırım. Böyle bir dünyaya ancak barışçıl ve demokratik bir siyasal mücadele verilerek ulaşılabilceğini düşünürüm. Öğrencilerimin kindar ve dindar nesiller oluşturmamasını değil, barışçıl ve dayanışmacı kuşaklar oluşturmamasını isterim. “Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür” bireyler olmaları için çabalarım.

Sendikacıyım; sendikamın en temel sloganlarından biri “İnsan, toplum ve doğa yararına bir üniversite istiyoruz”dur. Bunun için mücadele ederim. Sendikamla beraber herkes için eşit, bilimsel, laik ve parasız eğitimi savunurum.

Sadece “öğretmeye” değil, aynı zamanda ve belki de daha fazla öğrencilerinden “öğrenmeye” çalışan bir eğitim anlayışını savunurum. Bütün bunlar için kine ve düşmanlığa değil, sevgiye, barışa ve dayanışmaya ihtiyaç vardır.

Bütün bunlar ortadayken, bugüne kadar yazdığım binlerce sayfa herkesin erişimine açıkken, siyasal ve sendikal mücadelemi daima demokratik biçimlerde yürütürken üç tane facebook paylaşımı nedeniyle “halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek” gibi bir suçla mayla karşılaşmak benim için inanılmaz bir durum; şu dünyada belki de aklıma gelebilecek en son şey.

3. Fakat dünya elbette güllük gülistanlık bir yer değil. Savaş ve şiddetin her türü maalesef her yerde. Eşit ve özgür bir dünya idealinden henüz çok uzağız. Tüm dünyada ve ülkemizde adil bir toplumsal düzenin hüküm sürdüğünü söyleyemeyiz.

En sağından en soluna bütün medya bunu gösteren haberlerle dolu. Yoksulluk, şiddet, terör ve savaş günümüzün bir gerçeği. Elbette bu korkunç ortamdan beslenen güçlü çevreler de var: Savaşların sürmesinden yana olan, şu ya da bu gerekçeyle şiddete başvuran ya da şiddeti meşru gören, yoksulluğu doğal karşılamamızı öğütleyen, eşitliğin bir hayal olduğunu vaaz eden...

Ve bütün bunları yapanlar sadece küçük azınlıklar, sapkın bireyler değil ne yazık ki. Çoğu zaman resmi güçler, devletler, uluslararası organizasyonlar savaş ve şiddet politikalarını destekliyorlar, bu çatışmalardan besleniyorlar. Birçok ülkede hükümetler siyasal ve toplumsal sorunların çözümünü şiddet politikalarında arıyorlar.

İşte ben, her gün geliştirmeye çalıştığım bilgim, aklım ve vicdanımla oluşturduğum dünya görüşüm gereği bu tür politikalara karşı da mücadele etmeye çalışıyorum. Savaşa, şiddete, baskıya, sömürüye karşı durmaya, bu tür politikaları uygulayanları durdurmaya, en azından teşhir etmeye çalışıyorum. Bir akademisyen ve bir aydın olarak kendimi çağıma ve çağımın insanlarına karşı sorumlu hissediyorum. Dolayısıyla da güç ve iktidar sahipleriyle bazen karşı karşıya gelmem kaçınılmaz oluyor. Fakat ben sadece bir akademisyenim. Bu tür politikalara karşı mücadele edecek kalemimden başka bir silahım yok. Olmasını da istemem zaten, çünkü savaşların ancak barış mücadelesiyle sonlanabileceğine, kin ve nefretin ancak kardeşlik ve dayanışma ilişkilerinin güçlendirilmesiyle önlenebileceğine inanırım. Savaşların, şiddetin, baskının ve sömürünün ortadan kaldırılabilmesi için önce teşhir edilmeleri gerekir. Kalemimi, aklımı ve bilgimi bu doğrultuda kullanırım.

Yargılanmama konu olan paylaşımlar tamamen bu minvaldedir. Yaşanan acıların teşhir edilmesine yöneliktir ve bir daha bunların yaşanmaması içindir. Lice’de işlenen toplu cinayetler benim uydurmam değildir, devletin resmi kayıtlarında vardır. İnsan Hakları Derneği’nin ve pek çok tarafsız gözlemcinin raporlarına

göre ve hatta yine devletin resmi belgelerine göre çeşitli toplumsal olaylarda güvenlik güçlerinin şiddetiyle yaralanan ve ölen çok sayıda çocuk vardır. Bunların tekrar etmemesi için bu bilgilerin toplumda bilinir olması, insanların bunlara demokratik yollarla tepki göstermesi gerekir. Çocuk ölümlerinin normal karşılanmaması gerekir. Hiçbir din, hiçbir ideoloji, hiçbir ahlakî sistem, hiçbir vicdan, her ne sebeple olursa olsun çocukların öldürülmesini normal karşılamaz. Yazılı ve görsel medyanın görevi de her nerede bu türden olaylar yaşanıyorsa bunu topluma duyurmak ve böylece toplumun bu ölümleri engellemesine yardımcı olmaktır. Bir çocuk bir gaz fişegiyle vurulmuş ve yaralanmışsa bunu duyuran bir haber yapmak ve bunu paylaşmak nasıl olur da halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek olarak yorumlanabilir? “Allahım biz bunu hak etmek için ne yaptık” şeklindeki bir yakarış kimi neye tahrik eder?

“Doğu’da terörist yaftası çok daha kolay” diyen bir sayfayı paylaşmışım. Peki, değil mi? Uluslararası hukukta ve bilimsel literatürde üzerinde anlaşma sağlanmış bir terör ve terörist tanımı yokken bizde medyanın bu sıfatı çok özensiz biçimde ve çoğu zaman da toplumsal muhalefeti sindirmek, çoğu demokratik eylemi kriminalize etmek için kullanması pek çok siyaset ve iletişim bilimci tarafından saptanmış bir olgudur. Ülkemizin Doğu ve Güneydoğusunda çok uzun yıllar süren Olağanüstü hal rejimleri sırasında ve yıllardır süregelen silahlı çatışma ortamında insan haklarının sayısız kez çiğnenildiği, başka göstergeler bir yana

AİHM tarafından da kayıt altına alınmıştır. Çoğu kez masum olduğu sonradan kanıtlanan pek çok insan medya tarafından kolaylıkla terörist ilan edilmiştir. Buna dikkat çekmek sadece ve sadece basının bu tutumunu eleştirmek anlamına gelir, halkı kin ve düşmanlığa sevk etmekle ne alakası var?

Bütün bunları söylemek değil, bütün bunlara gözünü kapamak eleştirilmesigereken bir davranıştır. Nerde bir insan hakları ihlali varsa bunun bilinmesi, duyurulması bir aydın olarak, bir siyaset bilimci olarak benim görevimdir. Ben bu ihlallerin duyulmasına katkı koymak isterken, hiç kimseyi hedef göstermedim ve kışkırtmadım. Sadece anayasanın ve yasaların bana verdiği düşünce ve ifade hürriyetini kullandım. Bir akademisyen ve aydın olarak toplumsal ve siyasal eleştiri yaptım.

Zaten TCK’nin ilgili hükümleri de “eleştiri ve duyuru maksadıyla yapılan düşünce açıklamalarının suç oluşturmayacağını” açıkça belirtmiştir (218/1). Ayrıca bize önerilen suçlamanın özünü oluşturan “Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek” fiili ile söz konusu facebook paylaşımları arasında en ufak bir ilişki kurmak da mümkün değildir. Hangi paylaşımın halkın hangi kesiminin hangi kesimine karşı kin ve düşmanlığa sevk edildiği belli değildir. Paylaşımların hiçbirisinde tarif edilmiş ve ayrıştırılmış kesimler yoktur. Aksine halk bir bütün olarak çocuk ölümleri konusunda duyarlı olmaya çağırılmakta, Lice’de

geçmiş yıllarda gerçekleşmiş olan toplu cinayetlerin tekrarlanması tehlikesine karşı uyarılmakta ve anaakım medyanın bütün demokratik eylemleri kriminalize eden dili eleştirilmektedir.

Üstelik yasa bu türden haber ya da duyuruların suç oluşturabilmesi için “kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması” şartını da getirmiştir. Acaba Sayın Savcı bizim bu paylaşımlarımızdan sonra hangi açık ve yakın tehlikenin ortaya çıktığını düşünüyor? Kaldı ki bu paylaşımların en yenisi yaklaşık iki yıl önce yapılmış, bu durumda nasıl olur da “yakın tehlike”den söz edilebilir?

Tüm bu sebeplerden dolayı be-
raatımı talep ederim.

Barişa Ezgiler

Bizi çalıştığımız üniversitelerden uzaklaştıran/atan ve üretimi-mizi engellemeyi amaçlayan süreç, başka üretimlerin de yolunu açmış oldu. Barış talep eden akademisyenlerin, Dayanışma Dersleri dışında Eskişehir'e bir başka katkısı da Barişa Ezgiler isimli müzik grubu oldu. Grubun fikrinin 9 Nisan 2016'da Silivri Cezaevinin önünde, "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı metinle ilişkili olarak tutuklanan arkadaşlarımızla dayanışma amacıyla gerçekleştirilen bir etkinlikte atıldığı söylenebilir. Eskişehir'den bir iki çalgı ve minik bir koro ile cezaevi önünden şarkılarımızla göndermiştik dayanışma mesajımızı. Görevden uzaklaştırmalar ve sözleşme yenilememe uygulamaları ile üniversiteden uzaklaştırılmamızla devam eden süreçte, kendimizi müzikle ifade etme ve üretme düşüncesini biraz daha düzenli olarak yapmaya karar vererek bir araya geldik. Bu süreçte görevinden uzaklaştırılan/sözleşmesi yenilenmeyerek üniversite dışında bırakılan birkaç arkadaş ve bizle her zaman birlikte mücadele eden ve bu müzik grubunun da üyeleri olan birkaç dostumuzla yola çıktık. Az ya da çok çalabildiği çalgısı ile ya da sesi ile bu üretime katılan birkaç arkadaştan oluşan

amatör bir grup olarak çalışmalara başladık.

Çalışmalarımızı, hepimizin üyesi olduğu Eğitim Sen Eskişehir Şubesi'nde ve bizden desteğini hiç esirgemeyen Adım Sanat'ta gerçekleştirdik. Başlarda asıl amacımız müzik yapmanın güzelliğini tatmak ve güzel bir amaçla bir araya gelmekti. Daha sonrasında, çalmayı söylemeyi sevdiğimiz şarkıları ve türkülerini dostlarımızla da paylaşmak ve dayanışma etkinliklerimize yeni bir boyut katmak amacıyla bir dinleti de gerçekleştirmeye karar verdik. Böyle olunca da, kendimize bir de isim verelim dedik.

Müzik grubumuzun kuruluşu da dâhil pek çok süreci başlatan etken, ana vurgusu barış olan bir metin olduğuna göre ismimiz de de barış olsun dedik. Grubun ismi böylece Barişa Ezgiler oldu.

Eğitim Sen Dayanışma Gece-sinde çok küçük bir dinleti ile ilk sahne heyecanımızı yaşadık-tan sonra 29 Kasım 2016'da Eskişehir Adım Sanat'taki dinletimizle çok güzel bir akşam geçirdik. Aslında repertuarı oluştururken çok da net bir tarz ya da tür seçmemiş-tik. En güzel çalıp söyleyeceğimiz şarkılar, kendimizin de sevdiği şarkılar olur düşüncesiyle sevdiğimiz şarkıları seçtik. Ortaya çok dilli bir repertuar çıktı kendiliğinden. Biz kendimizce her çalışmamızda hatalarımıza üzülüp hayıflanırken, 8 Ocak 2017 günü Ankara Dayanışma Akademisi'nin açılışında gerçekleştirdiğimiz dinleti sonunda da aldığımız güzel eleştiriler ile moral bulduk. Nice güzel dinletilerde buluşmak dileğiyle.

Ozan Devrim Yay

Bizim Hikayemiz: Yurttaşların Yaşam Hakkı Mı ? Özlük Hakkımız Mı?

Onur Hamzaoglu

15 Temmuz asker kalkışması başarısız olunca OHAL ilan edildi, 672 sayılı altıncı KHK'yle biz barış imzacıları, 44 kişi, biri de AKP kurucusu bir öğretim elemanı, kamudaki görevimizden, üniversitelerden atıldık. Anayasaya aykırı biçimde adımız KHK'nin eklerindeki listelerde yazıyor. Herhalde hukuk tarihinde bunlar da yerini alacak.

2015'te yükselen korku duvarı, önünde hiçbir engel ve karşı duruş beklemeden örülüyordu. "Bu suça ortak olmayacağız" metni bu duvara atılan kocaman bir taş parçasıydı ve orada irice bir çatlak oluştu, duvarın sahiplerinde ciddi bir panik yarattı. Akademisyenlerin odalarında, bilgisayarlarının başında imzaladıkları yüzlerce imza metni var. Ama, ne kadar bunun farkında olarak imzaladık, bilmiyorum ama, bu metin en azından benim görebildiğim akademi tarihinde ilk defa konuyu muhatabıyla tartışıyordu.

Savaşı durdurun, katliamları durdurun, barış gelsin talebini sadece bir yurttaşı olma bağlamında devletten talep eden bir metindi. Bu, akademi tarihinde bir ilk.

Bu metnin bana cazip gelen yönü de buydu. Hep barış isteniyordu, ama hep sen silahları sustur, sen de masaya çağır denerek. Öte yandan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1978 tarihli bir kararı, barış içinde yaşamın bir yurttaşlık hakkı olduğunu söylüyor. 1984'te de bunu sağlamanın devletin yükümlülüğü olduğu ifade ediliyor. "Bu suça ortak olmaya-çağır" metni tam da yurttaşların devletten bu yönde bir talebidir. Bu nedenle tepki aldı. Bu nedenle Cumhurbaşkanı Erdoğan imzacılarla muhatap olma zorunluluğunu hissetti. Hemen iki gün sonra açıklama yaptı, bizlere hakaret etti, itibarsızlaştırma yoluna gitti. Örneğin Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğü bu açıklamaların hemen ertesi günü bir toplantı yaptı ve bu metne imza atmanın terörü ve terör örgütünü desteklemek anlamına geldiği, üniversitelerindeki imzacılarla ilgili gereğinin yapılacağı kararını aldı ve web sitesinden duyurdu. Ertesi gün de, sabahın köründe, rektörlüğün bu ihbarıyla Kocaeli Üniversitesi'ndeki imzacılar Terörle Mücadele Şubesi tarafından evlerinden derdest edilip gözaltına alındılar. Sonra da, cumhurbaşkanına yaranma katsayılarını yükseltmek için herkes birbiriyle

yarışa girdi. Ve üniversite, demokrasi kimliğini de, bağımsızlık kimliğini de yitirme yönünde ivmesini yükseltti. Birkaç üniversite dışında bütün rektörler ve senatörler birbiriyle yarışarcasına bu jurnali gerçekleştirdi. Kocaeli'nde gözaltından sonra mahkemeye çıktık, ifadelerimiz alındı, gece serbest kaldık. Yıllardan sonra ilk defa Kocaeli'nde adliyenin kalabalık bir kitleyle dolduğunu gördüm. Öğle saatlerinden itibaren üniversite öğretim elemanları, meslektaşlarımız, öğrencilerimiz, Kocaeli halkı, binlerce insan adliyenin önünde beklemeye başlamış. Hakikaten bir patlamaydı Kocaeli için, bir infial ve sahip çıkıştı aynı zamanda. Zaten bu nedenle salıverildiğimizi düşünüyorum. Biliyorsunuz, Türkiye'de cuma günü alınanlar hafta başından önce bırakılmaz, ama bize yapılan uygulama, toplumsal muhalefetin gücünün ne gibi kapılar açabileceğini gösterdi. 2016'da yaşadık bunu, hiç de o kadar eski değil.

Daha sonra soruşturmalar başlayınca itiraz edip savunma vermeyeceğimizi söyledik, çünkü böyle bir suç olamaz, bu üniversite disiplin yönetmeliği kapsamında bir faaliyet değil. Ayrıca, web say-

fana koyduğun, bizi suçlayıcı metne imza atan senatörlerle disiplin kurulu oluşturmuşsun, taraf olan insanlarla bizi sorguluyorsun. O sıralarda bir şöyleşide,

2016 Türkiye'sini
1933 Almanya'sıyla
karşılaştırmıştım:
Hitler, iktidarının ikinci
yılında bir üniversite
yasası çıkartıyor
ve üniversite içinde
çok korkanlardan
heyetler oluşturuyor,
tam bugünün
Türkiye'sindeki gibi,

daha az korkanları sorgulatıp üniversiteden attırıyor. Öğretim üyelerini öğretim üyelerine kırdırıyor, şu anda olduğu gibi. Soruşturmacı heyetlerin hepsi öğretim elemanlarından oluşuyor. Bizimle ilgili raporları imzalayanların hepsi profesör, doçent. Cumhurbaşkanı Erdoğan o sıralar “başkanlığın en iyi yaşandığı dönem Nazi Almanyasıdır” demişti, onu da anımsatmıştım. Rektör Prof. Sadettin Hülagü, tıp doktoru, gastroenteroloji uzmanı, bunu cumhurbaşkanına hakaret olarak değerlendirip hakkımda soruşturma açtı. Yine böyle bir suç üniversite disiplin yönetmeliğinde yok. Bunu yapacaksa savcılar yapacak, ama işte bu gayretkeşlik Millî Savunma Üniversitesi'nde bir görev için mi diye düşünüyor insan. Çünkü kendisi eski asker. '98'de, benim gibi üniversiteden emekli olmamak için —onunki dincilik-gericilik me-

selesi, daha doğrusu şimdi FETÖ diye ifade edilen faaliyetler, devre arkadaşları öyle söylüyor— Mustafa Tabip Kıdemli Binbaşı olmuştur kendisi. Mustafa binbaşı olarak Millî Savunma Üniversitesi'nin rektörlüğü heyecanı sarmış olacak ki, kendine yeni ödevler arayarak bu işlere de soyundu. Avukatımızla beraber sözlü savunma yapmak üzere gittiğimizde, üniversite yönetimi avukatımızı içeri almadı, ben ancak tek başıma girebilecektim. Yine tıp doktoru, rektör yardımcısı, o zaman soruşturma heyetinin de başındaydı, tutanak tuttu “savunma yapmaya gelmemiştir” diye. Kocaeli Barosu desteğe geldi rektörlük binasının önüne, biz de bir tutanak tuttuk. YÖK sorduğunda yönetim koca bir yalanla “elimizde tutanak var, savunmaya gelmedi” dedi. Üniversitelerdeki düzey bu. Daha sonra, imzalarla ilgili soruşturmaya itirazlarımızı haklı bulduklarını da söylemeden “size bir soruşturma daha açıyoruz” dediler ve soruşturma komisyonu üyelerini senatörler dışında bir heyet oluşturdular. Savunmaya yine avukatlarımızla gittik, yapılanları sözlü olarak da yargılamış olduk. Fakat üniversite yönetim kurulu, ki tıp fakültesi dekanı, aynı fakülteden rektör yardımcısı var içlerinde, savunmalarımızdan 11 gün önce YÖK'e imzacı olan bizlerin üniversiteden atılmamızla ilgili bir kararı önermiş zaten. Sonra da bizi savunmaya davet ediyorlar. Tarihe geçecek düzeyde bir ikiyüzlülük, çürümüşlük. Karaburun Bilim Kongresi'nde bu konuları tartışırken, 2 Eylül günü, bir KHK'yle atıldığımızı öğrendik. Atılanlar olarak hafta sonu Kocaeli'nde toplandık ve buradan gitmiyoruz, akademik faaliyetlerimize burada devam edi-

yoruz, geri döneceğiz dedik. Odalarımızı boşaltma sürecini öğretim elemanlarıyla, öğrencilerle, Kocaeli halkıyla bir şenliğe dönüştürdük. Daha sonra Kocaeli Dayanışma Akademisi'ni kurduk. Gençlik günlerimizdeki üniversite açılışlarına benzeyen, toplumsal sorgulamayı toplum için yapan bir açılış yaptık. Bu sefer de valilik Eğitim-Sen'in parasıyla kiraladığı salonları yasaladı, ama çok yüksek katılımlı bir açılış oldu.

Toplum içinde toplum için bilim yapacak bir üniversitenin adımlarını attık.

Örneğin, benim ders konum yine Dilovası'ydı, ama semineri Dilovası'ndan iki derneğin yöneticileriyle beraber sunduk. Üniversitemizin tersaneden işçi öğrencisi var, ev kadını öğrencisi var, öğretmenler, sağlıkçılar, esnaflar, emekliler var. Başka illerde de benzer girişimler, sokak akademileri var, yani dağılmayan bir kitle mevcut.

**Express Dergisi'nin Ocak 2017 sayısı için Merve Erol ile yapılan şöyleşiden alınmıştır.*

Sağlıklı Bir Toplumun Zorunlu ve Vazgeçilmez Koşulu: **BARIŞ**

Özlem Özkan

“Politika , tıptan daha büyük ölçekli bir şey değildir”

Rudolf Virchow

“Bu Suça Ortak Olmayacağız” başlıklı metni ilk imzalayan Türkiye’den 1.128, yurtdışından 355 akademisyen ve araştırmacı, 11 Ocak 2016 tarihinde İstanbul ve Ankara’daki basın açıklamalarıyla, Barış talebini ve buna yönelik temel yol haritasını açıkladı. Ve gerçekleşinceye kadar, Barış talebinde ısrarcı olacağını beyan etti. İmza metninde de belirtildiği gibi, Güney doğu illerinin pek çoğunda devam eden neredeyse süresiz sokağa çıkma yasakları, Kürt halkının yaşam, güvenlik, sağlık gibi tüm temel haklarından mahrum bırakılması kabul edilemez bir gerçektir. Bu nedenle, 2015’in ikinci yarısından itibaren Barış, herkesin en fazla ifade edeceği bir talep olması gerekirken, en az ifade ettiği bir talep oldu. Bu yüzden olsa gerek, yaklaşık 89 farklı üniversiteden toplam 2.212 akademisyen ve araştırmacının barış talebi başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, AKP iktidarı ve yandaşları tarafından şiddetle ve nefretle karşılandı. Hatta çok sayıda üniversite rektörü bu talebi terörle ilişkilendirerek, “devletin aleyhine bir durum söz konusu ise akademik, ifade ve düşünce özgürlüğü söz konusu olamaz” bağlamında çok cümle sarf etti. Bunlara paralel olarak, o günden bugüne toplumda herkesin tanıklık ettiği gibi, 15 Kanun Hükümünde Kararname ile kamu üniversitelerinden 126 barış akademis-

yeni ihraç edildi. Dört akademisyen bir ayı aşkın bir süre tutuklu kaldı, 55 barış akademisyeni göz altına alındı. Yetmişdokuz akademisyen açığa alınarak görevinden uzaklaştırıldı, çok sayıda akademisyen adli ve idari soruşturma geçirdi. Yanı sıra, yurt dışı yasakları, pasaportlara el konulması ya da askıya alınması hatta pasaport verilmemesi gibi farklı şiddet ve mobbing uygulamalarına da maruz kaldılar. Bunlar sonucunda, akademik özgürlüğün tarihsel ve evrensel bir gereği olarak dile getirdiğimiz Barış talebimizle birlikte aslında açık bir biçimde özgür olmadığımızla da yüzleşmiş olduk. Siyasal konjonktür böyle giderse ve karşı bir mücadele de söz konusu olmazsa mevcut kötü durum, ne yazık ki, artarak devam edecek gibi görünüyor.

Bu kısa yazıda sağlık çalışanının, sadece sağlık çalışanı olduğu için **Barış** talebinde neden ısrarcı olması gerektiği sorusuna yanıt aranacaktır. Sağlık; soyut ve somut pek çok ürünün yaratıcısı olan insanın, toplumun üyeleriyle kolektif olarak ve her bir üyenin gereksinimini eşit olarak karşılayacak şekilde üretebilmesi, biyolojik ve zihinsel bütünlüğünün korunması ve toplumsal örgütlülük ve üretim süreciyle birlikte geliştirilmesidir. Tanımda da görüldüğü gibi, günümüzde

hâkim ideolojinin tersine, sağlık, bireysel bir durum ya da bireysel sağlık davranışlarıyla elde edilebilecek bir çıktı değil, toplumsal yaşantının bir sonucudur. O nedenle, tüm sınıflı toplumlarda bireylerin sağlığı, toplumun sağlığı anlamına gelmemektedir. Çünkü üretim ilişkileri içindeki gerek sınıfsal, gerekse sınıf içinde sahip olduğumuz katmanlar doğrudan sağlık hizmetine ulaşip ulaşamayacağımızın, nasıl bir sağlık hizmeti alacağımızın ve hangi sağlık sorunlarına maruz kalabileceğimizin belirleyicisidir. Nitekim, Engels'in "İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu" başlıklı eserinden, günümüze kadar sayısız bilimsel çalışmada farklı sınıfsal konumların yaşam beklentisi, ölüm yaşı, maruz kalınan sağlık sorunları vb. açısından farklı sağlık düzeylerine sahip olduğu açık olarak gösterilmiştir. Hatta, bu durum aynı sınıfsal konumda olursa dahi, etnik kimlik, cinsel yönelim, cinsiyet vb. özelliklere göre dâhi farklılık göstermektedir. Bunların yanı sıra, sağlıklı olmak, ne sadece nitelikli sağlık hizmetleriyle ne de kişilerin yeterli ve dengeli beslenmesi, spor yapması gibi koşullarla mümkündür. Hatta sağlıklı olmada nitelikli sağlık hizmetleri en alt basamaklardadır. Sağlıklı toplum ve sağlıklı birey olmanın zorunlu ve vazgeçilmez ilk koşulu, toplumun üyelerinin barış içinde bir arada, birlikte ve ortak bir eşitlik kurarak yaşamasıdır. Bu koşul yerine getirildikten sonra, sağlıklı olabilmek için yeterli ve dengeli beslenme, spor yapma, eşit-parasız ve nitelikli eğitim olanaklarına sahip olma, sağlıklı ve güvenli çevrede yaşama, sağlıklı ve güvenli konutta barınma, sağlığını ve güvenliğini garanti edecek çalışma yaşamı içinde olabilmek, güvenli ulaşım gibi olanaklar gereklidir. Barışın olmadığı koşullarda, sağlık, eğitim, istihdam, beslenme, spor yapma vb. tüm olanaklar ortadan kalkar,

belirli bir noktadan sonra, temel insani gereksinimler dâhi karşılanamaz duruma gelir.

O yüzden, sağlık olmadan Barış; Barış olmadan da sağlık olmamaktadır. Ayrıca, sosyal eşitliğin altında yatan en önemli iki unsur, sağlık ve Barıştır. Bir başka ifadeyle, hem sağlığın hem de Barışın gerçekleşmesi sosyal eşitlik koşullarına bağlıdır.

O nedenle, sağlık ve Barış birbiri ile yakından ilişkili her ikisi de temel insan hakkıdır. Bu iki hakka sahip çıkılması, aynı zamanda insanlık onurunu artırma çabasına önemli bir katkıdır. Bu da bir sağlık çalışanının evrensel görevidir. Sağlık hakkı için mücadele veren sağlık çalışanların sorumluluğu; toplumun, ailelerin ve bireylerin sağlığının geliştirilmesi, korunması, önlenabilir sağlık sorunlarına maruz kalmaması ile başlar. Ayrıca sağlık çalışanları, tedavi, bakım, araştırmacı, eğitici rollerine ek olarak, politik savunuculuk rolleriyle de barışın sürdürülmesinde ve barış kültürünün oluşturulmasında belirleyici bir role sahiptir. Bu rolünü yerine getirmesinde, özellikle zor koşullarda barış için mücadele veren kişi ve kurumlarla dayanışması önemlidir.

Tüm bu nedenlerle sağlıkçılar, sağlıklı bir toplum hedefi için öncelikle Barış talebinde ısrarcı olmalı, onun savunuculuğunu yapmalıdır. Uzunca bir süredir eleştirdiğimiz Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ya da bazı uluslararası toplantılarda dâhi sağlık ve barış arasındaki ilişkiye ve bu konuda sağlık çalışanlarının görevlerine özel vurgu yapılmaktadır. Örneğin, 21 Kasım 1986 yılındaki ilk Uluslararası Sağlığı Ge-

liştirme Konferansı'nda sağlığın birinci ön koşulunun **Barış** olduğu belirtilmiştir. DSÖ'nün 1981 yılındaki 34. Dünya Sağlık Asamblesi'nde, herkese sağlık hedefine ulaşılmasında sağlık çalışanlarının öncelikli görevlerinden birisinin **Barışın** geliştirilmesi ve korunması olduğu kabul edilmiştir. Yine DSÖ'nün 1998 yılındaki 51. Dünya Sağlık Asamblesi'nde ise sağlığın **Barışa geçişi sağlayan** bir köprü olduğu ifade edilmiştir. Bunlardan yola çıkarak, Sidel (2006) savaşın gerçekte kimin için olduğunun, savaştan kimlerin yararlanacağını, neden savaş ve şiddet karşıtı olunması gerektiğinin hem sağlık çalışanlarına hem de topluma anlatılması ve buna yönelik sağlık çalışanlarının sağlık eğitimleri yapması gerektiğini belirtmiştir. Yani sıra, sağlık çalışanlarının barış ve sağlık arasındaki ilişki ile savaşın ve diğer şiddet biçimlerinin yol açacağı sağlık etkilerini bilimsel olarak ortaya koyması, sağlığa ve savaşa ve savunmaya ayrılan bütçeleri takip etmesi, bütçelerin gerçekte ne olduğunu bilimsel olarak ifşa etmesi birincil korumadaki diğer görevleridir.

Kaynakça

- Levy BS. (2002) Health and peace. *Coration Medical Journal*, 43(2):114-116.
- Perry DJ, Fernández G, uyana DF. (2015) The right to life in peace: An essential condition for realizing the right to health. *Health and Human Rights Journal*, 17(1).
<https://www.hhrjournal.org/2015/06/the-right-to-life-in-peace-an-essential-condition-for-realizing-the-right-to-health/> HH
- Sidel WV, Levy S. (2006) Guard against war: An expanded role for public health. *The European Journal of Public Health*, 16(3):232.
- SoL Meclis Sağlık Komisyonu. (2003) Tarihsel materyalizm ve sağlık. İçinde: *Sosyalist Türkiye'de Sağlık*. NK Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2003. s. 33-115.
- World Health Organization. (2006) Health as a potential contribution to peace.
<http://www.who.int/hac/techguidance/hbp/en/>
- World Health Organization. (1998) What is health as a bridge for peace.
<http://www.who.int/hac/techguidance/hbp/about/en/>

Bu nedenlerle, hangi sağlık çalışanı,
hangi konumda olursa olsun,

Barış talebinde ısrarcı olmak zorunda olup, bu talebini Barış için eyleme dönüştürebilmelidir.

Bu hem evrensel hem de tarihsel bir görev ve sorumluluktur. **Barış** talebindeki ısrar, sağlık çalışanlarının sadece birbiriyle değil, aynı zamanda toplum ile duygusal dayanışmadan dönüştürücü dayanışmaya adım atmasında çok önemli bir fonksiyondur. Bu konuda Fransa'da 1905'de kurulan Savaşa Karşı Uluslararası Tıp Birliği, 1980 yılında kurulan ve 1985 yılında da Nobel Barış Ödülü alan Nükleer Savaşın Önlenmesi İçin Uluslararası Hekimler ve İnsan Hakları İçin Hekimler kuruluşlarının çalışmaları dikkate değer çabalardan sadece bir kaçıdır. Ülkemizde ise KESK'e bağlı Sağlık ve Sosyal Emekçileri Sendikası (SES) ile Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve üyelerinin bu konudaki çalışmaları çok anlamlıdır.

*Hayır, Gitmiyoruz! Barıştan Yana
Bilim için Dayanışmaya Devam Ediyoruz!*

Barişi Savunmak Gerekir

Devlet veya en geniş anlamıyla iktidar ile bilim insanları arasında dünyanın her yerinde süregelen bir gerilim söz konusudur. İktidar doğası gereği her yere sızmak, denetlemek ve yönetmek ister. Akademik özgürlük ve idari özerkliğin kurumsallaşmadığı ülkelerde devletin bilim insanlarının akademik çalışmalarına ve toplumsal meselelerde iktidardan bağımsız duruş sergilemelerine çeşitli şekillerde baskı uyguladığı ve müdahale ettiği gözlemlenmektedir. Bu baskı ve müdahalelere karşı direnmek, idari özerklik ve akademik özgürlüğü savunmak özgür bir bilim için olmazsa olmazdır. Bu metinde, iktidar ve bilim insanlarının ilişkilenme şeklinin nasıl olması gerektiği ve bilim insanlarının toplumsal barışı sağlamada üstlenmek zorunda oldukları kamusal rolleri vurgulanmaktadır.

Modern devlet, vatandaşlarının güvenliğini sağlayan, sosyo-ekonomik bölüşüm ilişkiler ağını gerçekleştiren, sürdüren ve denetleyen, toplumsal iktidarın siyasal, ekonomik, dinsel vs. tüm veçhelerini elinde tutan ve kullanan aygıttır. Devlet salt makro ölçekli bir yapı değildir. Bunun da ötesinde bir mikro ilişkiler ağıdır ve haya-

tın her alanına dahil olarak bizi kurar, şekillendirir ve oluşturur.¹ Bu aygıtın işleyişi şiddet tekeliyle mümkün olmaktadır. Max Weber'in ifade ettiği şekliyle, "belli bir arazi içinde fiziksel şiddetin meşru kullanımını tekelinde bulunduran insan topluluğuna modern devlet"² denir. Şiddet tekeli devletin varlığı için hayati önemdedir. İçeride polis, dışarıda ordu devletin şiddet tekelinin boyutlarıdır. Şiddet tekelinin esas işlevi, iktidarın toplumsal veçhelerine karşı bir muhalefetin oluşmasını önlemek, oluştuktan sonra caydırmak, törpülemek veya şartlar elverirse ortadan kaldırmaktır. Polis ve ordu şiddet tekelinin bir boyutunu oluştururken; iktidar, kendi varlığına tehdit olarak algıladığı muhalefet ve direniş odaklarını hapishaneler, tımarhaneler, okullar ve hastaneler gibi kapatma mekânlarıyla da cezalandırmaktadır. Sindirmek ve pasifize etmek için işten çıkarma, açığa alma, mobbing, idari ve adli soruşturma açma gibi birtakım araçlara da başvurur.

Anlaşılmaktadır ki, siyasal iktidarın toplumu zapturapt altına alma girişimleri, baskı ve şiddet araçlarını yoğun kullanması ve böylelikle muhalefeti sindirmek

yönündeki çabaları bir kriz halinin varlığına işaret eder. Cezalandırmaların, sistematik baskı ve hak ihlallerinin ve hatta devletin kendi koyduğu hukuku rafa kaldırma girişimlerinin kökeninde devletin işte bu kriz halindeki tavrı yatar. Siyasal iktidar olağanüstü bir halin mevcudiyetini öne sürerek hukuku askıya alabilir. Hukukun askıya alınmasıyla norm uygulamadan ayrılır. "Egemen, olağanüstü hale karar verendir"³, yani hukuku askıya alma kararını veren odak iktidardır. Hukukun geçerliliğini askıya alma konusunda yasal yetkiye sahip olan iktidar yasal olarak da hukukun dışındadır. Ona uygulanabilecek bir yasa yoktur. Yani iktidar, hukukun dışındaki egemen olarak hükmetmektedir. Zira onu egemen yapan da nihai karar üzerinde tekel sahibi olmasıdır. Bu da göstermektedir ki, hukukun kendisini askıya alan bir egemene karşı koyabilecek gücü yoktur.

Olağanüstü halin uygulandığı, hukuki hesap verebilirliğin olmadığı ve muhalif güç odaklarının baskı altında tutulduğu bir ortamda, iktidar, toplumun tüm kesimlerini kendi tarafında durmaya, kendi hırslarının mamül olan politikalarına destek sunmaya ve karşısında

duranlara karşı mücadeleye çağırır. Çünkü siyasi iktidar devamlılığını sağlamak istiyorsa insanların rızasını, en azından çoğunluğun rızasını gözetmek zorundadır. Hal böyleyken, iktidar kendi destekçi ve taraftarlarını ödüllendirirken, muhaliflerini uygun gördüğü cezalandıma yöntemleriyle cezalandırır.

Üniversiteler, bilim insanlarının üniversiter değerler –akademik özgürlük, idari özerklik ve ifade özgürlüğü- rehberliğinde toplum hayatını ilgilendiren çeşitli konularda çalışma ve araştırma yürüttüğü mekânlardır. Üniversitenin özerkliği, iktidardan gelebilecek her türlü tahakküm, baskı, şiddet ve cezalandırmaların önünde önemli bir bariyer işlevi görmektedir. Bu bariyer, üniversitenin bağlı bulunduğu ülkenin demokratik veya anti-demokratik olmasıyla orantılı olarak ya yükselmekte ya oldukça aşağılara çekilmekte ya da tamamen ortadan kalkmaktadır. Anti-demokratik ülkelerde üniversiteler, siyasi iktidarın arzusu ve talepleri doğrultusunda çalışan bilim insanlarının kendine yer bulduğu mekânlar olmaktadır. Bilimin yapıldığı bir kurum olarak üniversitenin iktidarın denetiminde bir kuruma dönüşmesi iktidar için önem arz etmektedir; çünkü bilginin işlenmesi, üretilmesi ve aktarılması iktidar için oldukça önemlidir. Doğası gereği ulusal, etnik ve dini sınırlara sahip olan devlet, kendi değerlerinin bilimin değerleri olarak anlaşılmasını, takdir görmesini ve öğretilmesini ister. Bu da bilimin evrenselliği ilkesi dediğimiz şeye terstir. Devlet bilim insanlarından

emrine amade teknokratlar, Sartre'nin tabiriyle pratik bilgi uzmanları⁴ yaratmak ister. Teknokratların veya pratik bilgi uzmanlarının görevi basittir: üretimi ve üretimin yerine getirilmesini programlamak.⁵ Shayegan'ın ifade ettiği gibi, teknokrat, "İşgörürlüğünü temin ettikleri dünyanın birer sureti olarak kişiliksizleşmişlerdir...üretimini denetledikleri fabrikanın silah tüccarları için silah, araştırma laboratuvarları için hassas aletler, ya da bebekler için gıda maddeleri üretmesi onlar için farketmez...Şu veya bu siyasal sistem tarafından aynı rahatlıkla kullanılabilir."⁶ Sartre'a göre de egemenin hizmetindeki bilim insanları, egemen ideolojiden başka bir şey olmayan şeyleri bilimsel yasalar diye yutturduğu için aydın kişiliklerinden sıyrılır.⁷ Onlar aydın değil olsa olsa pratik bilgi uzmanlarıdır. Aydın kimliklerinden sıyrıldıkları anda artık iktidarın değerlerinin aktarıcıları ve sınıf savaşında silahlı bekçileri olurlar.

Oysa iktidarın yanında saf tutmak Allah'ın emri değildir. Bilim insanları her zaman iki seçenekle karşı karşıyadırlar: Ya zayıfın ya da güçlü olanların yanında saf tutma. İktidarın savaş ve baskı politikaları karşısında siyasi görüşü ve milliyetinden bağımsız olarak belli bir doğruluk standardından şaşmayan bilim insanları, Edward Said'in kavramsallaştırmasıyla entelektüeller, iktidara karşı hakikati söylemeye çalışan bir dilin müellifi⁸ olarak önemli bir direnç noktası oluştururlar. Bilim insanının görevi, yasaların ve statükonun sürdürülmesi, egemen değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması değil, aksine

hakim normlara karşı çıkmaktır. Said bunu egemen normun milletle sıkı sıkıya bağlı olması üzerinden gerekçelendirir. Milletlin bizatihi kendisi tanrı vergisi bir şey olmayıp inşa, imal ve hatta icat edilen bir şeydir.⁹ Dolayısıyla devletin bir takım politikaları egemen etnisitenin menfaatinedir diye entelektüel bunları sorgulamamazlık etmez. Bilim insanı her türlü şovenizmi, sınıf, ırk ve toplumsal cinsiyet imtiyazlarını sorgulayan kişidir. Hakikati dile getirmenin amacı, bir dizi ahlaki ilke ile –barış, uzlaşma, acıların azaltılması- daha iyi bir durumun yaratılmasıdır.¹⁰ İktidara hakikati söylemek toplumsal gerçekliği gizlemeden, saklamadan ve korkmadan dillendirmeyi gerektirir. Devlet kendi halkına saldırmış, fiziksel imha yoluna gitmiş veya haksız yere cezalandırma yoluna başvurmuşsa devletin bu eyleminin saldırganlık olarak ortaya konması ve ezilenin yanında durması bilim insanının görevidir.

Başka bir deyişle sınıfsal, etnik veya dini sebeplerden hangisinden kaynaklanırsa kaynaklansın ve hangi ülkede yaşanırsa yaşansın bilim insanları, insanların çektiği acıların son bulması veya en azından hafifletilmesi noktasında bir rol üstlenmelidir. Kamusal rolleri gereği bilim insanları, toplumsal sorunlarda çözüm yolları üzerinde kafa yormalı ve çözüm önerileri geliştirmelidir. Edward Said, bu kamusal role en çok gölge düşüren tavırları ise, "nabza göre şerbet vermek, konuşulması gereken yerde susmak, şovenist kabadayılıklara, tantanalı döneçlik ve günah çıkarma törenlerine rağbet

etmek" olarak belirtir. Bu tavırları sergileyen bilim insanları, açıktır ki iktidarın politikalarını pekiştirmek-ten, bir propaganda aracı haline gelmekten ve ulusal hassasiyetler adına hakikati gizleyen olmaktan kurtulamaz. Oysa bilim insanı ne bir hükümetin ne de şirketin adamıdır. Sahip olduğu muhalif kimliği ile ezileni ve ezilenin sorunlarını temsil eden biridir. Bu da ulusallığın ötesine geçmeyi ve özgürlük ve adalet konusunda doğru dürüst davranış standartlarının varlığını gerekli kılar.

Nihayetinde bilim insanı da bir dili, ulusu ve tarihi olan bir toplum mensubudur. Fakat açıkça ortaya konmalıdır ki ırk, din ve dil gibi mefhumlar evrensellik önünde engeldir. Evrensel olmak, bu verili kesinliklerin sağladığı mercekleri kullanmayı reddedip hem iç politika hem de dış politika söz konusu olduğunda tekil bir standarda başvurmayı gerektirir.¹¹ Bilim insanı kendi ülkesinin bir düşman tarafından saldırıya uğramasını nasıl kınıyorsa, kendi ülkesinin bir başka ülkeyi işgal etmesini veya kendi vatandaşları olan bir grubu etnik kimliğinden, dilinden veya dininden ötürü hukukun dışına çıkarak cezalandırmasını da ulusal çıkar gibi gerekçelere başvurmadan eleştirebildiğinde evrensel davranıyor demektir. Dolayısıyla bilim insanı akademinin görece özerk ve güvenli sularında dolaşarak suya sabuna dokunmadan çalışmalarını yürüten kişi değildir. Çünkü açıktır ki, siyaset her yerdedir ve tarafsızlık ve nesnellik alanına kaçmak mümkün değildir.¹² Bilim insanları hayatlarının her anında iktidarın

yanında durmak ya da karşısında olmak seçimiyle karşı karşıyadır. Ya düzen insanı olacak ya da düzen insanlarının karşısında özgürlüğün ve adaletin savunuculuğunu yapacaklardır.

Diğer bütün alanlar gibi üniversiteler de bir toplumsal mücadele alanıdır. Baskıcı ve anti-demokratik bir siyasal iktidarın yasama, yürütme, yargı ve medya gibi demokratik bir yönetim için bağımsız ve nesnel duruşları hayati önem taşıyan kurumları kendi hükmetme alanlarına dahil etme girişimlerine, şiddet tekeli belli gruplar üzerinde uygulamasına ve her türlü şiddet ve baskı ortamına karşı çıkmak ve iktidara hakikati söylemek bilim insanlarının kamusal rolleri gereği görevidir. Bilim insanları yapıp ettikleriyle, mevcut durumda neler olduğunu, yani toplumsal gerçekliği yansıtan kişiler olmaları itibarıyla önemlidirler. Ama önemleri salt bundan kaynaklanmaz. Bunun da ötesinde, toplumsal gerçekliğin yansıtılmasının yanında bu gerçekliği etkileyen bir konumdadırlar. Çünkü açıktır ki, toplumsal gerçekliği yansıtmak ve etkilemek durumunda olanlar ya güçlünün ya da ezilenin aracı olan bir toplumsal gerçeklik yorumu¹³ inşa edeceklerdir. Bilim insanlarının bu noktada toplumsal rolleri gereği iktidarın savaş ve baskı politikalarına karşı barış, adalet ve özgürlük mücadelesi vermesi daha iyi bir dünyanın yaratılması için elzemdir.

Kaynakça

- Abdurahman Saygılı, Kutsal Canavar Devlet, Ankara: İmaj Yayınevi, 2015, s. 5.
- 2 Max Weber, Sosyoloji Yazıları, çev. Taha Parla, İstanbul: İletişim Yay., 2003, s. 132.
- 3 Carl Schmitt, Siyasi İlahiyat: Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm, çev. A. Emre Zeybekoğlu, Ankara: Dost Kitabevi Yay., 2010, s. 13.
- 4 Jean-Paul Sartre, Aydınlar Üzerine, çev. Aysel Bora, İstanbul: Can Sanat Yay., 2016.
- 5 Daryush Shayegan, Yaralı Bilinç: Geleneksel Toplumlarda Kültürel Şizofreni, İstanbul: Metis Yay., 2014, s. 174.
- 6 Shayegan, s. 174.
- 7 Sartre, s. 28.
- 8 Edward Said, Entelektüel: Sürgün, Marjinal, Yabancı, çev. Tuncay Birkan, İstanbul: Ayrıntı Yay., 2015, s.15.
- 9 Said, s. 46.
- 10 Said, s.105.
- 11 Said.
- 12 Said, s.38.
- 13 Immanuel Wallerstein, Bilginin Belirsizlikleri, çev. Berivan Alataş, İstanbul: Sümer Yay., 2013, s. 44.

Kasırgadan Sonra

Türkiye’de 2016 yılı sıkıntılı geçti. 15 Temmuz darbe girişimiyle mücadele kılıfı içinde uygulamaya konulan ve vahşi bir biçimde sürdürülen baskı ortamında, evrensel normlara sığmayan, tarihte örneği az bulunan yönetsel kararlara imza atıldı. İnsan aklını hiçe sayan bu uygulamalara karşı görüşünü ifade edenler, bilgi birikimini halk yararına kullananlar işinden, yerinden yurdundan edildi. Tek kişinin liderliğini ve bir çıkar aygıtını kalıcılaştırmak amacıyla, bir dizi Kanun Hükmünde Kararname yayınlandı; sonu gelmedi, neredeyse her gün bir yenisiyle karşılaşıyoruz. Bir kararname ile hukuk mevzuatı değiştiriliyor; iki gün sonra yayınlanan bir başka kararname ile yapılan değişiklik iptal edilip yeni bir düzenleme gündeme getiriliyor. Bir başka gün yayınlanan kararname ile eğitim-öğretimin bir asır geriye götürüldüğünü görüyoruz. Bilimin, hukukun kapsamı içinde değerlendirilemeyecek, hiçbir sınır tanımayan yönetsel kararlar hayata geçirilmek istenirken, bir yandan da bütün toplumu tek bir mezhepsel inanç doğrultusunda ‘dindarlaştırma’ kampanyası, hızı ve dozu artırılarak sürdürülüyor.

*Bu koşullarda emeğin
aydınlığından umut
kesmeyenler derste,
fabrikada, sokakta,
mahkeme salonlarında,
dişleriyle, tırnaklarıyla
direniyor.*

Bu süreçte Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) söylem ve eylemleriyle geleceğe dair umutlarımızın çoğaltmasını sağlıyor.

Yazımın bundan sonraki bölümü bir ‘kurmaca’dır. ‘Umut’tan yola çıkarak, günümüz gerçekleriyle, geleceğe ilişkin hayallerimin harmanlanmasından oluşmaktadır.

ŞİŞEDEKİ MESAJ

2016 yılının son aylarında alelacele hazırlanan anayasa taslağının, demokrasi ilkelerine, anayasa yapım tekniğine ve rasyonel akla aykırı içeriği; anayasa yapım sürecinde meclis salonlarına kadar yansıyan saldırganlık ve halkların vekillerinin hapishanelere konulması demokratları tedirgin etti.

Siyasal seviyesizliğin kendi resmi tarihini yapma ve yaygınlaştırma hevesi, baskıya uğrayan kesimlere, gelecek kuşaklara ülkenin sosyal ve siyasal kasırga öncesindeki halini hatırlatacak ‘şişe içinde mesaj’lar bırakmaları gerekliliğini düşündürdü.

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu yönetimi, gelecek kuşaklara mesaj bırakma eyleminin/etkinliğinin kendi sorumluluğundaki bölümü için, kurayla belirlenecek 100 kişiden, gelecek kuşaklara bugünü anlatacak özgün eserler talep etmeye karar verdi. Bir alıcıya teslim edilmek üzere hazırlanacak bu eserler bir mektup, makale, kitap olabileceği gibi, ses kaydı, heykel, tablo ve benzeri sanat eseri de olabilecekti.

Eserler nem ve ısıya dayanıklı kalın duvarlı çelik bir kasa içinde saklanmak üzere üç kadın görevliye teslim edilecekti. Bu üç kadın, her beş yılda bir 31 Aralık günü bir araya gelecek, sosyal-siyasal-kültürel kasırganın geçip geçmediğini değerlendirerek aralarında oylama yapacaklardı. Oybirliği ile ülkenin düze çıktığına karar vermeleri durumunda, iletileri, izleyen Ocak ayında alıcılarına göndereceklerdi.

-Böyle bir olasılık umut edilmesine rağmen,- kasanın açılma koşullarının gecikmesi, 'gelecek bekçisi' kadınların görev yapamayacak derecede yaşlanmaları sonucunu doğuracaktı; bu koşullarda görev

-Sınıfsız, sömürsüz ve toplumsal cinsiyet eksenli eşitliğin egemen olduğu bir dünyanın kurulacağına inanan,

- insan ve doğa haklarına istisnasız saygı gösteren,

-akıl ve şüpheden doğan bilimsel bilgiye tabi olan üç yeni kadına devredilecekti.

2016 yılının Aralık ayının ilk günlerinde gerçekleştirilen kura çekimiyle ismi belirlenenlerden birisi de Yücel Demirer'di.

Yücel Demirer, 1 Eylül 2016 tarihinde yayınlanan 672 sayılı KHK ile Kocaeli Üniversitesi'nden ihraç edilen öğretim üyelerinden biriydi. Yıllardır aldığı Milli Piyango biletlerine amorti bile nadiren çıkan birisi olarak, 100 kişilik listede adını gördüğünde sevindi.

Mektup yazmaya karar verdi. Mektubunu, ihraç edilmeden önce görev yaptığı Kocaeli Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde, mektuplar gönderildiğinde görevde olacak 'Eğitim Sen Temsilcisi'ne hitaben yazdı.

31 Aralık 2016 günü Ankara'da yapılan ve mektupların teslim edildiği toplantıdaki üç dakikalık konuşma hakkını, 'mektupların

açılacağı tarihin yakın ya da uzak oluşunu toplumsal ve siyasal mücadelenin belirleyeceğini' vurgulayarak kullandı ve 'en kısa sürede açılacağına olan inancını/umudunu' ifade ederek aşağıdaki mektubu teslim etti.

Yücel Demirer, yeni yıla girilirken çektirilen toplu fotoğrafta dişleri görünecek şekilde gülümseyordu.

31 Aralık 2016

Sevgili Meslektaşım,

"Oh!"

Derin ve içten bir "oh" diyerek başlamak isterim. Eğer bu mektubu aldıysanız ülke normale dönmüş demektir. Zarfı ne zaman açtiğinizi bilmem olanaksız.

Belki kasırga çabucak geçti ve tanıdığım birisiniz; zor günlerde sendikamızı terk etmeyenlerden, bedel ödeyerek dik duranlardan. Belki uzun sürdü bulutların dağılması ve tanışmıyoruz. İsmimi arşivdeki sararmış bir 'Eğitim Sen Bülteni'nden hatırlamaktasınız. Her hâlükârda bugün güzel bir gün; çünkü mektuplarımızın açıldığı güne ulaştı güzel ülkemiz.

Sizi, hep enerjik, devamlı koşuşturan, kendisi ile yarış halinde ama dost ortamlarını, hal hatır sormayı, gülümsemeyi ihmal etmeyen birisi olarak hayal ediyorum. Ka-

sırgayı atlattığınıza ve Eğitim Sen temsilcisi olduğunuza göre zekâ ve enerjiniz yanında, çetin cevizsiniz de.

'Bölüm'den geride ne kaldı, şu anda nasıl bir ortamdasınız bilemiyorum. Durum ne olursa olsun, sizin yeni bir başlangıç için hazır olduğunuzu düşünüyorum. Sadece bizim Bölüm'de değil, Fakülte'de de yalnız olmadığınızı unutmayın, bu bir. Uzun bir mücadele geçmişini üzerine bastığınızı aklınızda tutun, bu da iki.

Sizi uzun bir listeyle sıkacak değilim. Ama söylemeyi, paylaşmayı çok istediğim şeyler var:

Öncelikle doğrularınıza sahip çıkın. Yalnızca kolay konularda ve tercih yapmanın zorluk içermediği dönemlerde değil, her zaman. Aklınıza yatmayana hatır gönül için, 'siyaseten doğru görünüyor' diye evet demeyin. İşinizde iyi olun. Kimse hakkınızda "İki saatlik dersini 20 dakikada bitirir, kendinden genç meslektaşının emeğini sömürür, makaleleri araklamadır," diyesin. Bu durum size güç verecektir, dik durmanızı sağlayacaktır; unutmayın.

Aradan geçen sürede 'Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nü ne yaptılar, nereye bağladılar, bütün üniversiteler 'Anadolu İmam Hatip Üniversitesi'(!) oldu mu, bilemiyorum. Siz en iyisi, üniversite sisteminin aldığı yaralardan yakınmayı bir kenara bırakıp, evrensel ölçülere göre düzeltmeye girişin. Sorunlar dağından taşımaya gücünüzün yeteceği bir öbek seçin ve

taşıyın, bir adım ileriye. Hayır, karamsarlığa gerek yok. Bu mektubu okuyor olduğunuza göre yokuşlar düze ermiş olmalı.

Bölüm derslerini güncelleştirerek başlayın mesela. Öğrencilere gerçek bir üniversitede ders nasıl işlenir gösterin. Öğrenci ziyaret saatini sizden istenenin üç hatta dört katına çıkarın. Odanızın kapısı açık olsun. Yalnızca kendi mahallenizden olanlara değil ama... Sizin gibi olmayan, sizin gibi düşünmeyenlere karşı adil olmanız, ahlaki değerlerinizin asıl göstergesi olacaktır. Not verirken, referans mektubu yazarken hep kumaşın kalitesine bakın, desenini beğenmeseniz de, kaliteli kumaşı kenara atmayın; "Yeni Türkiye"cilerin yaptığı gibi. Bazen yanınızdan yörenizden "Ama onlar bize neler yapmıştı?.." diyenler çıkacaktır; kulak asmayın. Unutmayın; adalet ve özgürlük iyi bir hayatı yakınlaştıracaktır. Korkutarak, tehdit ederek, şarlatan esnaf mantığıyla hareket edenlerin yaptıklarına baksanıza, biz öyle olamayız... Sakın ha...

Zor günlerde gemiyi terk edenlere, arkadaşlarıyla, hocalarıyla selamı kesenlere, rüzgara göre tutum alanlara hayat dersi vermekle zaman kaybetmeyin. Benim yaptığım gibi üzülme de bu eski "arkadaşlar" için. Onlar işini bilir zaten. Bir bölümü çoktan Eğitim Sen'e geri dönme dilekçesi vermiştir bile. Kızmayın, sövmeyin sakın, gülümseyin. Tabii önlemlerinizi de alın. Cezalarını, onlara asla saygı duymayacak evlatlarına bırakın. Onlar düşünsün "Kasırgada nere-

deydin?, Ne yaptın?" diye soracak çocuklarına ne cevap vereceklerini. Bu ceza onlara yeter.

Sonra sendikanıza sahip çıkın. Biz atıldığımızda en sıkı desteği Eğitim Sen'den gördük. Aramızdan Sendikamıza emek verenlerden "Helal olsun, az bile emek vermişim Sendika'ma!" diyenleri çok duydum. Ama siyasal alanı da boşlamadan. Biz hımbıl bir bencilikle, kasırgaya başımızda ortak bir siyasal çatı olmadan yakalandık, aman siz dikkat edin; hâlâ kitleleri kucaklayan bir parti kurulmamışsa, önceliğiniz bu olsun. Böyle mi olurdu, enerji ve birikimimizi "bir orman gibi kardeşçesine" aynı kapta birleştirmeyi başarsaydık!?

Yazmayı ihmal etmeyin. Yeni düze çıkan bir ülkenin darbeler yaşamış üniversitesinde "Sendika temsilcisi"siniz. Biliyorum işiniz çoktur. Ama yazın, her gün, aksatmadan. Sabah erken kalkın mesela, çok erken ve yazın. Unutmayın yazdıklarınız gelecek kuşaklara şişe içinde gönderilen mesajlar olacaktır. Zor günlerde tecrübe aktaracaktır, sizden sonrakilere yalnız olmadıkları hissini verecektir.

**Ne olur yazın,
tarihin akışına sahip
çıkın. Yaptıklarınız
ve yazdıklarınızla
tarihe, belki de
yüzyıllar sonrasına
dokunursunuz, bu hep
böyle olmuştur.**

Anlatmayı pek sevdiğim bir örnektir; Augusto César Sandino 1927-1933 yılları arasında Nikaragua'nın ABD tarafından işgaline karşı bir direniş örgütleri ve sadece ülkesinde değil tüm Latin Amerika'da efsane olur, kitlelere heyecan verir. Sandino 1934'te dönemin Nikaragua devlet başkanı Sacasa ile yaptığı barış görüşmelerinden dönerken, -sonradan ülkeyi 1936-1979 yılları arasında yönetecek Somoza diktatörlüğünün kurucusu- Anastasio Somoza García'nın ulusal muhafızlarınca tuzağa düşürülüp öldürülür. Durun hikaye burada bitmiyor; ölümüyle Sandino'nun tarihsel işlevinin bittiği düşünülürken, 1960'lı yıllarda kuruluşunu gerçekleştiren Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne (Frente Sandinista de Liberación Nacional-FSLN) ismini verecektir. 2010 yılında Nikaragua Parlamentosu tarafından ulusal kahraman ilan edilmeseydi de 1933'ten 2017'ye kurulan köprüyü görmemek mümkün mü? Siz de 80 yıl sonrasına şişede mesajlar gönderin, yetiştirdiğiniz öğrencilerle yazdığınız kitap ve makalelerle.

Mektubu bitirirken bir de kişisel ricam olacak, lütfen. Biliyorsunuz Kocaeli Üniversitesi'nin Umuttepe Yerleşkesi'nde dünya güzeli dört ayaklı dostlarımız yaşar. Çoğunluğu köpek, birkaç tane de nazlı kedi. Bunlara sahip çıkın. Çantanızda mama taşıyın. Size yazdığım mektubun zarfından bir fotoğraf çıktı değil mi? O fotoğraftaki güzel çocuk Çiko. Çiko'nun cins ve zarif bir annesi, sokakta yetişmiş bıçkın bir babası vardı. Çiko

elimize doğdu, çabucak büyüdü. Güzellğini, özellikle gözlerini annesinden, sokakta ayakta kalma gücünü babasından almış. Biz üniversiteden atıldıktan sonra, lojmanda oturanlarımız apar topar çıkarıldık, Umuttepe'ye girmemiz yasaklandı. Atıldıktan sonra bir daha gidip Çiko'yu göremedim, başını okşayıp, göbeğini kaşıyamadım, pek severdi. Sizden ricam eğer çok uzun zaman geçmediyse mektubun yazılışı ve okunuşu arasında, Çiko'yu bulup mama ve su vermeniz. Araya vakit girdiyse bebeleri etraftadır diyemiyorum, götürüp kısırlaştırmıştık, çok lazım gibi! Ama ona benzeyen güzel çocuklar eminim fazlasıyla vardır Umuttepe'de. Çiko'ya rastlarsanız aklınızda olsun, pek onurludur. Fırlatıp gidenin yemeğini yemez. Onunla konuşun. Size alışınca hemen sırtüstü döner karnını kaşır. Endişelenmeyin pek uysaldır sevenine. Halden anlar; neşeliyseniz koşar sizinle. Değilseniz yeşil gözleriyle bakar, rahat bırakır.

Uzattım biraz, bizimkisi bitmez bir sohbet. Gökyüzüne baktığınızda haberleşiyor olacağız. Sizi kucaklıyorum, en iyi duygularla selamlıyorum.

Oh! Güzel günler geldi demek.
Yolunuz açık olsun.

“ Bugünlerden

GERİYE

BİR YARINA GİDENLER KALIR
BİR DE YARINLAR İÇİN

DİRENEENLER ”

Adnan YÜCEL

Barışın HOCALARI

ONURUMUZDUR!